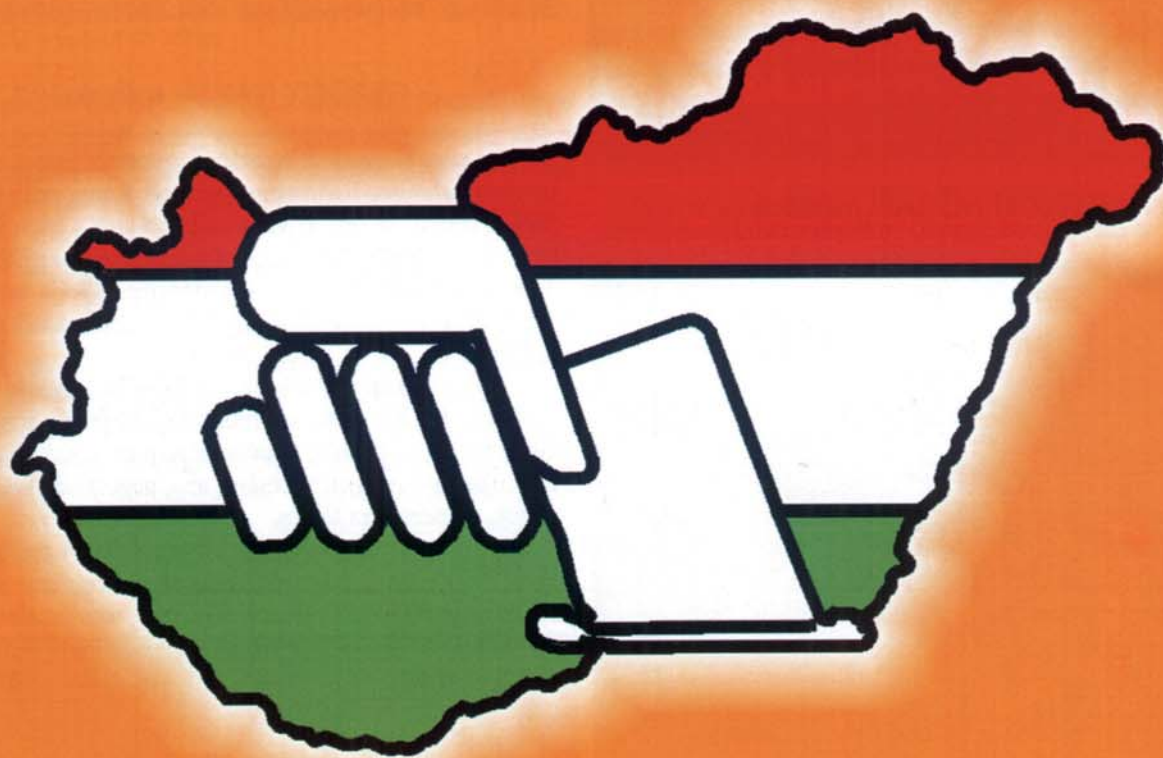

XVIII. évfolyam
3. szám
ROMALAP
2010. március
Ára: 300 Ft

ORSZÁGGYŰLÉSI VÁLASZTÁS 2010. ÁPRILIS 11.

A cigányság is
a jövő útjára léphet!

LD

„LUNGO DROM”

HOSSZÚ ÚT

Böjtmás hava

Tavaszelő

Kikelet hava

Március a Gergely-naptárban az év harmadik, 31 napos hónapja. Nevét Marsról, a háború római istenéről kapta, akit szerencsét hozónak tartottak az ókori Rómában, ha ez idő tájt indították el a háborút. A népi kalendárium Böjt máshavának (vagy Böjtmás havának) nevezi.

NEMZETKÖZI NŐNAP: március 8.

Varga Szidónia:
Kardvirágos csendélet

1857. március 8-án New Yorkban 40 ezer textil- és konfekcióipari munkásnő vonult utcára és sztrájkolt a **béregyenlőségért és a munkaidő csökkentéséért**. 1910-ben **Clara Zetkin** Koppenhágában tett javaslatára határozták el a Nemzetközi Nőnap ünneplését. Magyarországon 1914-ben ünnepelték először.

GERGELY NAPJA: március 12.

Nagy Szent Gergely ifjúkorában gyorsan haladt egyre feljebb hivatali pályáján, harmincévesen már Róma prefektusa lett. Az 589-es római járvány következtében maga a pápa is életét veszítette, a nép és a klérus Gergelyt jelölte helyére. 590. szeptember 3-án szentelték püspökké. Gazdaságpolitikája rendkívül sikeres volt, több művet írt, a legolvasottabb szerző volt a középkorban.

Ehhez a naphoz sokféle termés- és időjósító szokás kapcsolódik. Ha hó esett, azt mondták, megrázta még a szakállát Gergely. Úgy tartották, **alkalmas nap** ez a búza, a rozs, és a palántának való **magok vetésére**, az e napon elhintett mákról úgy vélték, az nem lesz férges.

E nap a **szegény diákok adománykérő napja** is. Ünneplését IV. Gergely pápa rendelte el. A szegény sorsú diákok adománygyűjtésekből teremtették meg iskoláztatásuk pénzügyi háttérét. Később, a XVII. századtól már tanítójuknak is gyűjtöttek. A **Gergely-járás** ugyanakkor diáktoborzó szokás is volt: ekkortájt végződött a tanév és kezdődött az új.

NEMZETI ÜNNEP, A SAJTÓSZABADSÁG NAPJA: március 15.

Az **1948–49-es polgári forradalom és szabadságharc kezdete** ez a nap. A forradalom célja a Habsburg-uralom megdöntése, a függetlenség kivívása, és az alkotmányos berendezkedés megteremtése volt. 1990 óta hivatalosan is nemzeti ünnep. Ezen a napon osztják ki a Kossuth- és Széchenyi-díjakat.

1990 óta e napon ünnepeljük a **szabad magyar sajtó napját** is, szintén március 15-ére emlékezve. 1848-ban ezen a napon nyomtatták ki a magyar sajtó első szabad termékeit: a Tizenkét pontot és a Nemzeti dalt.

ROMA LAP

Megjelenik havonta.

Megjelenik havonta a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Közalapítvány támogatásával. Kiadja: az „Oktatási és Továbbképzési Központ” Alapítvány 5000 Szolnok, Aranka utca 3. – Telefon: 06-56/420-110 – Fax: 06-56/514-331 – Levelezési cím: 5000 Szolnok, Aranka utca 3. – e-mail: otka77@citromail.hu – Internetcím: www.ldromalap.hu
A lapot szerkeszti a szerkesztőbizottság. – Tervezőszerkesztő: **Gudmon András**

Felelős kiadó: **Farkas Flórián**

Címlapon: Választás 2010

Nyomdai munkák: **KARCAGI NYOMDA KFT.**

Felelős vezetők: **Márkusné Tankó Orsolya és Nagyné Tankó Tímea** ügyvezető igazgatók

ISSN 1216-982X

SÁNDOR NAPJA: március 18.

Sokfelé kedvelt vetőnap: az e napon vetett zabtól, árpától, fehér babtól jobb termést vártak.

Sándor, József, Benedek – zsákban hozza a meleget – szól a mondás. Kedvelt névünnepe, vidám mondókákkal, versekkel köszöntik.

JÓZSEF NAPJA: március 19.

A gyermek Jézus gondviselő nevelőapjának, a názáreti ácsnak ünnepe.

A tavasz kezdőnapjaként ünnepelték. Azt mondják, ezen a napon kezdenek énekelni a madarak, mert Szent József kiosztotta nekik a sípot.

Időjósítás is kapcsolódik e naphoz: ha e napon szivárvány tűnik fel az égen, melynek a sárga csíkja a legszélesebb, akkor jól terem majd a búza, ha a vörös csíkja a legszélesebb, akkor sok bor terem az évben. Azt tartják, amilyen az idő József napkor, olyan lesz az aratáskor.

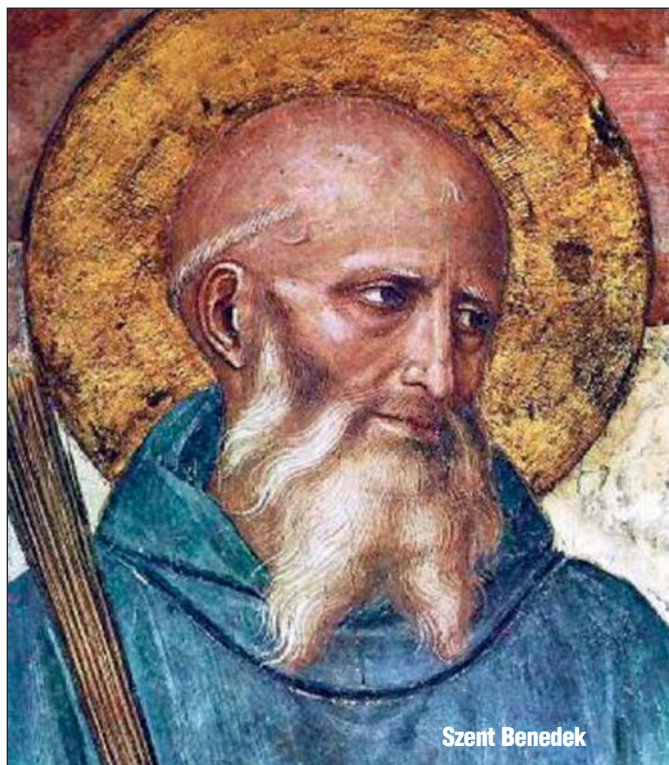
E napon érkeznek az első fecskék, és a méhek kieresztésének is ekkor van itt az ideje.

Bár a romák világnapját április 8-án tartják hivatalosan, e napot a tavaszköszöntő ünnephez kötődően a **cigányság világnapjának tartják**, mert „ezen a napon indultak tovább a romák a téli szálláshelyükről vándorolni”.

BENEDEK NAPJA: március 21.

A Bencés rend alapítójának, **Szent Benedeknek** az ünnepe. Az e napon vetett hagymának gyógyító erőt tulajdonítottak. Ezen a napon zsírt és fokhagymát szenteltek, hogy annak szintén gyógyító ereje legyen.

Ide kapcsolódó időjósítás: ha Benedek napján dörög az ég, száraz lesz a nyár. A „három zsákos” (Sándor, József, Benedek) napjainak együtteséből is jósoltak az esztendőre: ha ezeken a napokon kisütött a nap, szép nyarunk lesz, ha nem, akkor hosszú, lucskos lesz az ős.

KÖLTÉSZET VILÁGNAPJA: március 21.

A marokkói kormány kezdeményezte 1998-ban a költészet világméretű ünneplését. A következő évi ENSZ-közyűlés március 21-ét, a Föld északi féltekéjének tavaszkezdő napját jelölte ki erre. Célja, hogy a költői kifejezés eszközével lehetőséget adjon a nyelvi sokszínűségre, továbbá a veszélyeztetett fennmaradása, térhódítása.

ANTIRASSZISTA VILÁGNAP: március 21.

A faji megkülönböztetés elleni nemzetközi küzdelem világnapja. Az ENSZ jelölte ki ezt a napot 1966-ban, az 1960-as dél-afrikai apartheid-ellenes tüntetés áldozataira emlékezve. Felhívja a figyelmet arra, hogy bőrszíntől és faji hovatartozástól függetlenül minden embert egyenlő jogok illetnek meg, elősegíti egymás megismerését, megértését és elfogadását, hangsúlyozza a különböző kultúrák egymás mellett élésének szükség-szerűségét, valamint emléket állít mindazoknak, akik életüket a rasszizmus elleni küzdelemnek szentelték.

TAVASZI NAPÉJEGYENLŐSÉG: március 20–21.

E napokon a nappal és az éjszaka hossza pontosan megegyezik, mert a Nap ekkor az égi egyenlítőn halad. A napéjegyenlőség ritkábban március 19-ére is eshet, az eltérés a naptár, illetve a Föld-mozgások eltéréseiből adódnak. A naptári és csillagászati számítások közti eltérést az okozza, hogy az egyház, Húsvét időpontjának könnyebb kiszámolása végett, a tavaszi napéjegyenlőség időpontját, minden esetben március 21-ének tekinti.

A VÍZ VILÁGNAPJA: március 22.

Az ENSZ az 1992. dublini környezetvédelmi konferencia javaslatára nyilvánította e napot a víz világnapjává.

METEOROLÓGIAI VILÁGNAP: március 23.

1873-ban megalakult a Nemzetközi Meteorológiai Szervezet, melynek utódként 1950-ben létrejött a Meteorológiai Világszervezet. Míg a korábbi szerveződés csupán társadalmi jellegű volt, az utód világszervezet már kormányközi szervként működött. Elsődleges feladata a meteorológiai szolgálatok kiépítése és a tagországok közti gyors információcsere megszervezése.

A világnapot a szervezet alapokmányának 1950. március 23-ai életbelépése emlékére, 1960. március 23-ától ünneplik. A világnap eseményei évente valamilyen aktuális téma köré szerveződnek.

GYÜMÖLCSOLTÓ BOLDOGASSZONY: március 25.

A katolikus egyház e napot az **Angyali üdvözet napjának**, azaz Jézus Szentlélektől való fogantatása idejének tartja. Ezért vélik a gyümölcsfák oltására, szemzésére legalkalmasabbnak. Az e napon szemzett fát nem szabad letörni vagy levágni, mert szerencsétlenség történik.

SZÍNHÁZI VILÁGNAP: március 27.

A Párizsban működő Nemzetek Színházának 1957. március 27-ei év megnyitójára emlékezve ünnepeljük a színházi világnapot 1962 óta, a Nemzetközi Színházi Intézet bécsi közgyűlésének határozata alapján.

A világnap célja, hogy felhívja az emberek figyelmét a színházművészet, a kultúra fontosságára, jelentőségére.

A hónap hírei • A hónap hírei

A ROMÁKRÓL RENDEZTEK KONFERENCIÁT RÓMÁBAN

◆ Rómaiak, turisták, cigányok, bevándorlók, papok tapsolták a Rajkó Zenekar koncertjét a Santa Maria in Trastevere bazilikában. A magyar művészegyüttes díszvendége volt a Vatikánban az európai cigánypasztorációs találkozóknak. Az együttest és a magyar cigány labdarúgó válogatottat is a szerdai audiencián fogadta a pápa.

„Új európai lelkiismeret kell, ne hagyjuk őket magukra!” – hangoztatta az Elvándorlók és Úton Lévoók Pápai Tanácsának elnöke, Antonio Maria Veglio az európai cigányság társadalmi integrációjáról rendezett konferencián. „Azért tegyünk, hogy ezeknek az embereknek az élete is emberi legyen. Sajnos, a velük szembeni előítéletek annyira mély gyökeret vetettek, hogy megakadályozzák a befogadásukat.”

Az európai püspöki konferenciák cigánypasztorációs felelőseinek felszólalásai a plébániák központi közvetítő szerepét hangsúlyozták a cigánylakosság beilleszkedésében. Dr. Székely János, Esztergom-Budapest segédpüspöke bemutatta a lovári nyelvre lefordított Bibliát. A fórumon beszámolt a cigányzenével celebrált miséről, s megemlítette, hogy Európában Magyarország van a legtöbb felsőfokú végzettségű cigány.

TANODAPROGRAM INDULT HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYEREKEKNEK NYÍREGYHÁZÁN

◆ Mintegy nyolcvan, hátrányos helyzetű gyerek tanulmányi felzárkóztatását és integrációját segíti a Huszár-tanoda nevet viselő, komplex fejlesztő program, amelynek nyitókonferenciáját Nyíregyházán tartották. A

program egy iskolán kívüli, 22 hónapig tartó tanulás- és személyiségfejlesztő képzés, amelyet a szabolcsi nagyváros Huszár lakótelepén élő hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számára indítottak.

A főként romák lakta városrészben nemrégiben megszűnt az általános iskolai oktatás, s a város más iskoláiba átkerült gyerekek tanulmányi és beilleszkedési hát-

rányban voltak társaikkal szemben, ez a tanulmányi előmenetelükön is meglatzott. A programba önkéntesség alapján kerülhetett be mintegy nyolcvan, többségében sajátos nevelési igényű tanuló. A foglalkozáson nyolc mentor segít az iskolai órákra való felkészülésben hatvan középiskolás és felső tagozatos, valamint húsz alsó tagozatos gyereket. Emellett lehetőség van a diákok egyéni korrepetálására is, melynek során kiemelt figyelmet fordítanak azokra a tantárgyakra, melyekből a tanulók gyengébben állnak az iskolában.

SÓJA MIKLÓS EMLÉK- TÁBLÁJÁNAK FELAVATÁSA

◆ Kocsis Fülöp hajdúdorogi megyéspüspök áldotta meg március 22-én Sója Miklós emléktábláját a hodászi cigány görög katolikus templomban. Az emléktábla-avatást imaóra előzte meg, amelyen elmélkedést tartott Bőjte Csaba OFM testvér. A tábla-avatás után Balog Zoltán, az Országgyűlés Emberi Jogi, Kisebbségi, Civil- és Vállalkozási Bizottságának elnöke mondott beszédet.

Sója Miklós 1941 és 1981 között dolgozott Hodászon a

helyi cigány közösséggel. A 14 éve elhunyt görög katolikus pap megtanította írni-olvasni a fiatalokat, működése során templomot építtettek a cigánytelepre.

AZ ENSZ MEGRÓTTA A CIGÁNYOKAT DISZKRIMINÁLÓ EURÓPAI ORSZÁGOKAT

◆ Az ENSZ szerint továbbra is hátrányosan megkülönböztetik a cigány kisebbség tagjait, de Magyarországnak megköszönte, hogy vitát szervezett a kérdésről.

„Sok európai országban a cigányok rasszizmussal szembesülnek, beleértve a rasszista alapú támadásokat is” – mondta Navi Pillay, amikor beterjesztette ez évi jelentését az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának. A főbiztos külön kiemelte Csehországot és Szlovákiát, ahol a cigányok helyzete romlik, ahelyett, hogy javulna, és közölte, hogy felveti a romákkal és a bevándorlókkal való rossz bánásmód ügyét Olaszországban is a jövő heti látogatásán. Magyarországnak megköszönte, hogy vitát szervezett a romák helyzetéről a tanács mostani ülészekán.

Michael Kocáb cseh emberi jogi és kisebbségügyi miniszter az első reagálásában kijelentette, hogy a csehországi romák helyzetének romlásáról tett kijelentés nem tükrözi a valóságot.

AMERIKAI EMBERI JOGI JELENTÉS MAGYARORSZÁG KAPCSÁN ISMÉT A ROMÁK ELLENI ERŐSZAKOT EMELTE KI

◆ A gazdasági válság nyomán számos gyilkosság és

erőszakos esemény történt romák ellen Magyarországon kívül Olaszországban, Romániában, Szlovákiában és Csehországban – olvasható a közzétett jelentésben, amely a világ 194 országára vonatkozóan foglalja össze az emberi jogok 2009-es helyzetét.

A jelentés Magyarországra vonatkozó fejezetében az emberi jogi problémák között kiemelték, hogy a rendőrség túlzott erőt alkalmazott gyanúsítottak, különösen romák ellen. Ugyancsak a gondok között szerepel a kormányzati korrupció, a nőkkel és a gyerekekkel szembeni társadalmi erőszak, továbbá a nők szexuális zaklatása és az emberkereskedelem.

A jelentés szerint egyes problémák súlyosbodtak. Ezek közé tartozik az etnikai és vallási kisebbségi csoport-

okkal szembeni, szélsőségesekhez köthető erőszak és durva retorika. A romák egyre nagyobb mértékben voltak a szélsőségesek célpontjai, ez négy roma halálához és többek sérüléséhez vezetett. Folytatódott a romákkal szembeni diszkrimináció az oktatás, a lakhatás, a foglalkoztatás, valamint a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés terén.

SZILÁRD JOGI ALAPOKON ÁLLÓ KÖZÖSSÉGI ROMA STRATÉGIÁRA VAN SZÜKSÉG

❖ Az Európai Roma Stratégia jövőjéről és a hamarosan megrendezésre kerülő második Európai Roma Csúcstalálkozó napirendjéről tartott vitát az Európai Parlament mai strasbourg-i plenáris ülésén.

A RASSZIZMUS SZÉTSZAKÍT – A ZENE ÖSSZEKÖT

❖ Rendhagyó koncertet adott a Karavan Familia 2010. március 21-én, az Antirasszista Világnap alkalmából a budapesti Gödör Klubban. A rendezvény része a Zene a rasszizmus ellen (ZARE) kampánynak, amely az angol Rock Against Racism (RAR) és a Love Music Hate Racism (LMHR) mozgalmak nyomán született magyar antirasszista kampány.

A Karavan Familia arra kapott felkérést, hogy a hazai rockzene ismert előadóinak dalait adja elő saját stílusára formálva, az eredeti énekesek közreműködésével. Így a dalok – a Karavan Familia cigány dalaival finoman összekevert – egyéni, akusztikus feldolgozásait hallhatja a közönség. Programjukban cigány népdalok feldolgozásai szerepelnek saját stílusukra formálva.

Diego López Garrido államtitkár a spanyol soros elnökség képviselőjében elmondta, hogy a megfelelő integrált megközelítés révén a Strukturális Alapok jelentős mértékben hozzájárulhatnak a romák társadalmi befogadásához, a jelenlegi operatív programokat azonban mindenképpen módosítani kell a 2014-től kezdődő tervezési időszakban. Hangsúlyozta, hogy az európai és regionális szintű roma érdekképviseleti szerveket egyaránt be kell vonni a folyamatba. Viviane Reding emberi jogi biztos, az Európai Bizottság képviselőjében arról beszélt, hogy bár az európai közösség számos eredményt – így a romák társadalmi befogadásának közös alapelveiről szóló nyilatkozat elfogadását, vagy az Európai Roma Platform útjának indítását – képes felmutatni, rengeteg még a tennivaló. A biztos emlékeztetett, hogy az Európai Bizottság az elkövetkező hetekben közleményt bocsát ki a romák társadalmi befogadásával kapcsolatos eddig politikák tanulságairól, amely várhatóan arról is képet ad majd, hogy miként járulhatnak hozzá az uniós intézmények a leghatékonyabban a tagállami kezdeményezések koordinálásához.

SÓLYOM LÁSZLÓ RÁBÓLINTOTT A HOLOKAUSZTTAGADÁS RÓL SZÓLÓ TÖRVÉNYRE

❖ Aláírta az államfő a holokauszttagadást büntető törvény módosítást, így az a kihirdetést követő 30 napon belül hatályba lép.

Kumin Ferenc, a Köztársasági Elnöki Hivatal főosztályvezetője az államfő döntését így indokolta: az Alkotmánybíróság 2000-ben a nemzeti jelképek megsértése

és az önkényuralmi jelképek használata kapcsán hozott határozataival kivételesen lehetővé tette, hogy szűken meghatározott, szimbolikus ügyekben, a politikai szükségességre hivatkozva, bizonyos vélemények kinyilvánítását akkor is bűncselekménynek nyilvánítsa a törvényhozó, ha az nem uszít gyűlöletre. Az ilyen büntető jogszabályokra tehát nem az az alkotmányossági mérce vonatkozik, mint a véleményszabadság korlátozására általában. Hozzáette: Sólyom László szerint ugyanakkor nem volt helyes, hogy ezt a törvényt az Országgyűlés a választási kampányban hozta meg. Az államfő szerint a kampány ideje nem alkalmas ilyen súlyú kérdések higgadt megvitatására.

DOTÁCIÓ ROMA PROJEKTEKNEK

❖ A hazai roma mikro- és vállalkozások november 30-ig pályázhatnak a Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium nekik szóló kiírására. A kis- és középvállalkozói célelőirányzatból finanszírozott konstrukció célja a mikro- és vállalkozások piaci esélyeit javító fejlesztések és beruházások támogatása. A rendelkezésre álló keret 383 millió forint.

A kiírásra olyan gazdasági társaságok, szervezetek és egyéni vállalkozók pályázhatnak, amelyek mikro- és vállalkozásoknak minősülnek, és a mikrohitelprogram keretében beruházási hitelhez hitelígérvényük van. Emellett a pályázónak nyilatkoznia kell arról, hogy romának vallja magát, vagy a munkavállalói vallják romának magukat.

Összeállítottuk az MTI, NOL, vg.hu hírei alapján.

A hónap hírei • A hónap hírei

SZÖVETSÉGBEN

Megerősítette hét szövetségesével kötött szerződését a Fidesz, amellyel az aláírók egyetértésüket fejezték ki az ország előtt álló legfontosabb feladatokat illetően.

Orbán Viktor pártelnök szerint az elsődleges cél a nemzeti ügyek megnevezése, ugyanis ez az egyetlen útja annak, hogy hazánk erős és sikeres állammá váljon.

Öt nemzeti ügy végrehajtása mellett kötelezte el magát a Fidesz és hét szövetséges: a Kereszténydemokrata Néppárt, a Fidelitas, a Lungo Drom, a Magyar Gazdakörök Országos Szövetsége, a Nemzeti Fórum, a Vállalkozók Pártja és a Kisgazda Polgári Egyesület.

Orbán Viktor, a Fidesz elnöke ismertette: célul tűzték ki a gazdaság talpra állítását munkahelyek teremtése révén, az egészségügy megmentését, a szociális és a közbiztonság megteremtését, valamint a demokratikus normák helyreállítását. A polgári kormány miniszterelnöke bízik abban, hogy az országgyűlési választásokat követően kiderül: egész Magyarország jól járt ezzel a szerződéssel.

Magyarország csak akkor lehet újra sikeres és erős, ha olyan közösséggé válik, amelynek vannak nemzeti ügyei – vélekedett Orbán, emlékeztetve arra, hogy a Gyurcsány-Bajnai-korszak képtelen volt nagy, az egész ország számára támogatásra érdemes nemzeti célokat megfogalmazni.

A Fidesz elnöke azt mondta, ha megkapják a magyar választók támogatását, ez a szövetség képes lehet arra, hogy olyan célokat tűzzön ki az ország elé, amelyeket jó szívvel támogat Magyarország nagy többsége, és amelyek megvalósítása „alkalmassá tesz bennünket arra, hogy Magyarország nemzetközi tekintélyét is visszaszerezzük, és (...) Magyarország ismét tiszteletreméltó legyen a közép-európai térségben”. A pártelnök emlékeztetett: a polgári kormány időszaka alatt formálódott a szövetség, amelyet 2006-ban írásban is megpecsételtek.

Jó szerződést kötöttem, ami engem illet – fogalmazott Orbán Viktor a szerdán megújított szövetségi szerződésre utalva. Hangsúlyozta: abban bízik, hogy a választás

után kiderül, egész Magyarország jól jár ezzel a megállapodással.

Szerződést kötni elköteleződést jelent – mondta az elnök, kifejtve: a mostani megállapodást aláírók elkötelezték magukat öt nemzeti ügy végrehajtása mellett. Ez az öt ügy a gazdaság talpra állítása munkahelyteremtéssel, az egészségügy megmentése, a rend és a közbiztonság, a szociális biztonság megteremtése, a demokratikus normák helyreállítása.

„Úgy látjuk, Magyarország csak akkor tudja legyőzni a mostani bajait, Magyarország csak akkor lehet újra sikeres és erős ország, hogy ha olyan közösséggé válik, amelynek vannak nemzeti ügyei” – mondta, hozzátéve, hogy az a korszak, amelyet most le akarnak zárni, ilyen nemzeti ügyekkel nem rendelkezett. Ráadásul – folytatta – a közös célok helyett a kormányzást magán- és üzleti érdekek szolgálatába állították. „Nehéz feladat előtt állunk. Meggyőződésünk szerint ennek megfelelni csak akkor leszünk képesek, ha az egész ország támogat ebben bennünket” – jelentette ki.

Lezsák Sándor, a Nemzeti Fórum elnöke arról beszélt, hogy az elmúlt nyolc év kormányzati országrombolása után arra kell szövetkezni, hogy ha van akarat, legyen erő is eltakarítani a romokat. Új korszakot kell nyitni! – hangsúlyozta a szövetségesek nevében a politikus, aki szerint véget kell vetni annak, hogy néhány ezer gátlástalan karrierlovag, seftelő, hivatásos bandita és politikai bűnöző terrorizáljon tízmillió magyar állampolgárt és feleméssze országunk, népünk erejét. Szerinte jövőt ígérő, reális programot, kormányképes erőt csak ez a szövetség kínál.

Az elnök szerint tudatos, szervezett munkára, egy népből, nemzetből gondolkodó, cselekvő, életrelélő

kormányzásra, valamint egymás iránti bizalomra és összefogásra van szükség. Mint mondta, ma valóságos nemzeti sorskérdés, hogy akarunk-e önállóságában megerősödő magyar államiséget, nemzeti érdekeinket előtérbe helyező kormányzatot, igazságosabb társadalmi elosztást, tisztességesebb népképviselést, templomot és iskolát, illetve igazságosabb jogállamiságot. – Az Orbán-kormány idején kedvező folyamatok indultak el, olyan intézkedések születtek, amelyek okot adtak a bizakodásra – tette hozzá.

Semjén Zsolt, a KDNP elnöke a sajtónyilatkozatok után az MTI-nek elmondta: ez a széles szövetség lehetővé teszi, hogy a különböző hangsúlyokat megőrizzék, mégis megteremtse a szükséges egységet, és elérjék a magyar választók meghatározó többségét.

A Fidesz-KDNP szövetség – kiegészülve a többi szervezettel – a magyar politikatörténet és az Európai Unió történetének legsikeresebb politikai konstrukciója – vélekedett a pártelnök. Kifejtette: az unió történetében nincs precedens arra, hogy egy politikai konstrukció stabilan az abszolút többség felett legyen, márpedig jelen pillanatban a közvélemény-kutatások szerint az abszolút többség felett vannak. Hozzátette: a szövetséghez a KDNP a kereszténydemokrata szemléletet adja; a párt „a Szent István-i, keresztény örökség letéteményese”. A szövetség céljai közül speciálisan KDNP-s programpontra nevezte a demográfiai kérdések előtérbe helyezését és a családi adózás lehetőségének megteremtését.

Forrás:
fidesz.hu, Magyar Nemzet
2010.03.11.

SZÖVETSÉGI SZERZŐDÉS A NEMZETI ÚJJÁÉPÍTÉSÉRT

A magyar nemzet 1990-ben újra saját kezébe vehette sorsát, s a rendszerváltoztatással megkezdhetette mindazon történelmi hátrányok ledolgozását, amelyeket a kommunizmus rendszere az ország keresztény, európai, polgári társadalomfejlődési pályáról való letérésével okozott, illetve a végletekig növelt.

A rendszerváltoztatás első három kormányzati és országgyűlési ciklusában Magyarország sikeresnek ígérkező erőfeszítéseket tett a demokrácia, a jogállam, a szociális piacgazdaság kiépítésében, az euro-atlanti integráció megvalósításában, a polgári társadalom helyreállításában, az ország polgári értelmiségének az európai átlag-szinthez történő felzárkóztatásában.

A 2002. évi országgyűlési választások eredményeképpen az MSZP-SZDSZ kormánykoalíció egy növekedő gazdasági teljesítményre képes, stabil költségvetéssel, csökkenő munkanélküliséggel, inflációval és adósságteherrel bíró, nemzetközi tekintéllyel rendelkező, jövőjére bizakodóan tekintő országot vehetett át azzal az eséllyel, hogy – lezárva a rendszerváltoztatás szükségszerű nélkülözésekkel, megpróbáltatásokkal, nehézségekkel, erőfeszítésekkel is járó korszakát – végleg megerősítve hazánkat az új, európai társadalomfejlődési pályán, a gyarapodás, megerősödés tartós korszakát nyissa meg.

A szocialista-szabaddemokrata kormányzatok azonban a közjó szolgálata helyett hozzá nem értő, kapzsi és hataloméhes politikájukkal elherdálták a nemzet esélyét a felzárkózásra, felélték az emberek erőfeszítésének eredményeképpen létrejött tartalékainkat, békeidőben és demokráciában példátlan gazdasági, megélhetési, politikai és erkölcsi válságba taszították az országot.

Magyarországot újjá kell építeni, amelyhez az országnak új, a nemzet érdekei mellett elkötelezett polgári kormányzatra van szüksége, melynek létrehozatala érdekében a Fidesz - Magyar Polgári Szövetség, a Kereszténydemokrata Néppárt, a Fidelitas, a Kisgazda Polgári Egyesület, a Lungo Drom, a Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége, a Magyar Vállalkozók és Munkaadók Pártja valamint a Nemzeti Fórum (a továbbiakban: a Szövetségesek) jelen szerződéssel megerősítik a közöttük fennálló szövetséget.

A Szövetségesek egyetértésüket fejezik ki az ország előtt álló legfontosabb célkitűzéseket és feladatokat illetően, melyek szerint:

- Magyarországnak vissza kell térnie a polgári fejlődés 1990-ben megkezdett európai útjára,
- talpra kell állítani és ismét tartós fejlődési pályára kell állítani a magyar gazdaságot,
- biztosítani kell a feltételeket, hogy az országban az elkövetkező tíz esztendőben egymillió új munkahely jöhessen létre,
- helyre kell állítani a rendet az országban,
- meg kell menteni a magyar egészségügyet annak érdekében, hogy az ellátás ismét kiszámíthatóvá váljon,
- arra kell törekedni, hogy a megélhetés biztonsága és a munkán alapuló gyarapodás lehetősége minden magyar ember számára elérhető legyen,
- Magyarország polgárai személyes felelősségvállalással erősíthessék a demokrácia és a jogállam működését,
- a magyar államnak vissza kell szereznie nemzetközi tekintélyét,
- minden magyar ember büszkén és félelem nélkül vállalhassa nemzeti önazonosságát.

Mindezen célok elérése érdekében a Szövetségek egyetértenek abban, hogy az általuk támogatandó következő polgári kormányoknak:

- megalakulása után haladéktalanul számba kell vennie az ország valós állapotát, s dokumentálnia kell illetve nyilvánosságra kell hoznia a kormányzati átadás-átvétel szerinti állapotokat,
- meg kell határozni az ország lerombolásáért viselendő erkölcsi-politikai felelősség érintettjeit, törvénysértések esetén meg kell kezdeni a jogi eljárásokat a jogállam szabályai szerint,
- felül kell vizsgálnia a költségvetés helyzetét, stabilizálnia az állam működését;
- a vállalkozó érdekképviselésekkel együttműködve meg kell védenie azon adó- és gazdaságpolitika tartós alapjait, amelyek növekedési pályára állítva a magyar gazdaságot csökkenthetik a munkanélküliséget,
- a közbeszerzések rendezésének átalakításával biztosítani kell a magyar vállalkozások esélyegyenlőségét, és vissza kell szorítani a korrupciót,

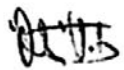
- radikálisan csökkennie kell a vállalkozókra és az önkormányzatokra háruló bürokratikus terheket,
- meg kell védenie a magyar termőföldet és ivóvízvagyonát a spekulációtól
- erősíteni kell a vidék Magyarországának népességmegtartó képességét; le kell állítani a falvak intézményhálózatát és infrastruktúráját sorvasztó politikát,
- támogatni kell a családi mezőgazdasági vállalkozások fejlődését, a termelők bekapcsolódását termékeik feldolgozásának és értékesítésének folyamatába,
- a rendőrség erkölcsi megújításával, szakmai és anyagi megerősítésével helyre kell állítani közbiztonságot,
- bűncselekmények elkövetőivel szemben a szükséges jogszabály-módosításokkal meg kell erősíteni a törvények visszatartó erejét,
- a jogbiztonság növelése érdekében biztosítani kell az igazságszolgáltatás gyors és akadálymentes működését,
- át kell alakítani a szakképzés rendszerét,
- meg kell állítani a kisiskolák bezárását, biztosítani kell a gyermekek számára az általános iskola első négy osztályának lakóhelyükön történő elvégzését,
- vissza kell adni a pedagógus szakma tekintélyét és megbecsültségét, az iskola nevelő feladatához szükséges eszközöket és rendet kell biztosítani az iskolákban is,
- biztosítani kell, hogy az iskolarendszer minden gyermek számára megadhatta a képességeiknek megfelelő tudást a munkán alapuló boldoguláshoz,
- törekednie kell a segélyezést pótló munkaalkalmak teremtésére,
- biztosítani kell a nyugdíjak értékállóságát,
- olyan adóreformot kell kialakítani, amely az adózandó jövedelemből eltartottak számára igazodva igazságos teherviselést eredményez,
- vissza kell állítani a lakástámogatási rendszert a fiatal emberek családalapításának elősegítése érdekében,
- az önkormányzatokkal, mint tulajdonosokkal illetve az egészségügyi szakmai és érdekképviselői szervezetekkel együttműködve új alapokra kell helyezni a magyar egészségügyi rendszer működését,
- gyors intézkedéseket kell tennie a fiatal magyar orvosok és szakdolgozók megtartása érdekében,
- törvénymódosítást kell kezdeményeznie az országgyűlés és az önkormányzati képviselőtestületek létszámának megfelelése érdekében.

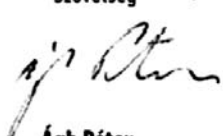
A küszöbön álló országgyűlési választások megnyerése – mint a változás eső politikai előfeltétele – érdekében a Szövetségek együttműködnek az országgyűlési képviselőjelöltek kiválasztásában és a választási kampányban. Eszerint a Szövetségesek által javasolt és elfogadott jelöltek és jelöltlisták a közös jelölőszervezetei a Fidesz - Magyar Polgári Szövetség és a Kereszténydemokrata Néppárt. A Szövetségesek törekednek arra, hogy az együttműködés a kampány folyamán egyértelműen érzékelhetővé váljék a választópolgárok számára.

A Szövetségesek megállapodnak abban, hogy együttműködésüket az országgyűlési választások után esedékes önkormányzati választásokra való felkészülés tekintetében is fenntartják.

A Szövetségesek a minél szorosabb és hatékonyabb együttműködés érdekében törekednek a társszervezeti viszonyból fakadó szervezeti működésük összehangolására.

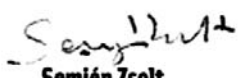
Budapest. 2010. március 10.

Orbán Viktor
 Fidesz-Magyar Polgári Szövetség

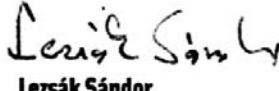

Ágh Péter
 Fidelitas

Jakab István
 Magyar Gazdakörök Országos Szövetsége

Szatmáry Kristóf
 Vállalkozók Pártja

Semjén Zsolt
 Kereszténydemokrata Néppárt

Farkas Flórián
 Lungo Drom

Lezsák Sándor
 Nemzeti Fórum

Turi-Kovács Béla
 Kisgazda Polgári Egyesület

ORSZÁGGYŰLÉSI VÁLASZTÁSOK

2010. április 11. és 2010. április 25.

TISZTELT VÁLASZTÓPOLGÁR!

Ismét előttünk a lehetőség, hogy – alkotmányos jogunkkal élve – szavazatunkkal döntsünk arról, hogy kik képviseljenek bennünket az Országgyűlésben. A Magyar Köztársaság elnöke kitzúzte az országgyűlési képviselők 2010. évi választását.

Az első forduló napja: 2010. április 11. vasárnap

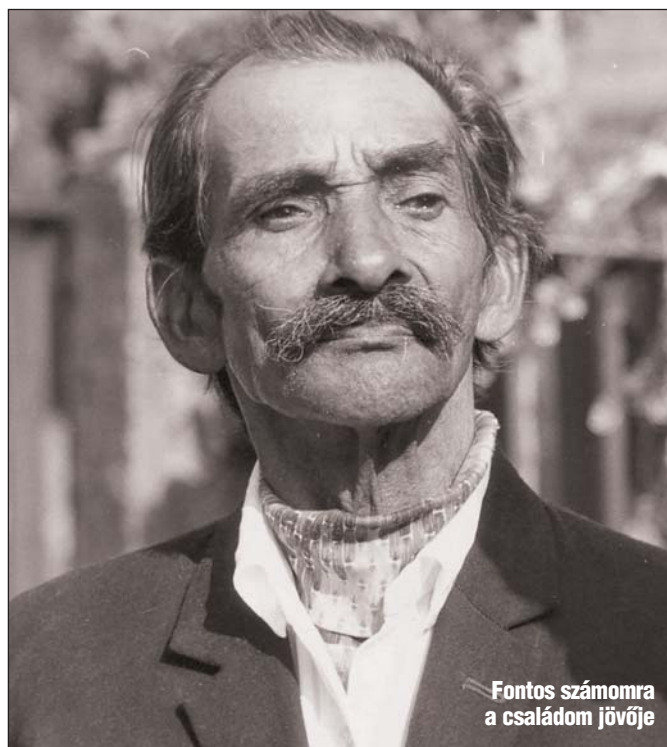
A második forduló napja: 2010. április 25. vasárnap

MIÉRT MENJÜNK EL SZAVAZNI?

Napjainkban mintegy hárommillió ember – köztük a cigányság – mélyszegénységben él. Elmélyült a morális válság is, mely nem a hazai társadalom alsó rétegeire jellemző

**A munkahelyünk megőrzése
a legfontosabb**

**Fontos számomra
a családom jövője**

elsősorban, a korrupció, a társadalom megkárosítása, a nyílt és nem szégyellt hazudozás jóval fentebb megszokott jelenlét.

Miért menjünk el szavazni?

- Mert gyermekeinknek szüksége van az ösztöndíj támogatásra, hogy tanulmányaikat folytathassák, s

felnőtként olyan munkához jussanak, mely biztosítja számukra és családjuk számára a biztos megélhetést.

- Mert a cigány családapáknak vissza kell adni a méltóságukat: munkához kell juttatni őket, biztosítandó családjuk megélhetését.
- Mert van a cigányságnak középosztálya, ha nem is olyan széles réteg, mint szeretnénk. Legyen meg a lehetősége a vállalkozóinknak, hogy tisztességes módon megéljenek, hogy élhessenek hitelfelvételi lehetőségeikkel, hogy vállalkozóként növelni tudják alkalmazottaik számát.
- Mert szükségünk van arra, hogy biztonságban élhessünk, hogy gyermekeinket szabadon az utcára engedhessük, anélkül, hogy félelemben kellene élnünk.
- Mert van értelmiségünk, alkalmazotti rétegünk, főiskolán, egyetemen tanuló gyerekeink, akiknek a sorsa nagyban függ azon, hogy merre fordul a politika, jön-e valami új.
- Mert van tisztességes szegénységben élő rétegünk, akik éppúgy küszködnek, mint a magyar többség hasonló rétege, s akiket már a nyomorba való visszacsúszás veszélye fenyegeti.
- Mert a szociális bérlakásépítési programot elvették tőlünk, a szociálpolitikai kedvezmény igénybevételeének lehetősége – mint szinte egyetlen la-

Mi elmegyünk szavazni

A képek illusztrációk

káshoz jutási esély – megszűnt családjaink számára.

- Mert szükségünk van egy elviselhetőbb adó és járulékrendszerre, egységes teherviselésre.
- Mert mindenki számára elérhetővé kell tenni az egészségügyi ellátást.
- Mert társadalmi összefogással lehet a problémákat megoldani, s közösen kell esélyt teremtenünk egy élhetőbb életre, hogy a cigányság integrációja is elinduljon.

VÁLASSZON, HOGY VÁLASZTHASSON!
AZ ÖN DÖNTÉSÉN IS MÚLIK!

Hol volt, hol nem volt ...

Kifosztották az Országos Cigány Önkormányzat balatonlelle-i üdülőjét

Az Országos Cigány Önkormányzat a Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó Zrt.-től mintegy két éve vette haszonbérbe öt évre a csaknem egymilliárd forint értékű, másfél hektáros vízparti üdülőt Balatonlelle legelőkelőbb részén – a szerződést versenyeztetés nélkül kötötték. A terület bérbeadása pályázat nélkül történt annak ellenére, hogy mind a város önkormányzata, mind a területtel szomszédságban lévő apartmanház tulajdonosai jelezték igényüket a telek hasznosításával kapcsolatban. Ezek az elképzelések összhangban voltak a város üdülőfejlesztési érdekeivel, és nem utolsósorban az állam is jobban járt volna – az Országos Cigány Önkormányzat alig több mint havi 318 ezer forintos bérleti díjat fizet a mintegy 16 ezer négyzetméter nagyságú üdülőért.

Az üdülő hasznosításának eredeti célja egyébként Országos Roma Szakképzési Központ és Felnőttképzési Szakkollégium működtetése – melyhez a romák szakképzése

címén évi harmincmillió forintot kapott az OCÖ. Az általunk megkérdezett OCÖ képviselők nem tudnak arról, hogy bármilyen felnőttképzési tevékenység folyt volna az üdülőben. Mindemellett egy oktatási intézmény létesítése a turisztikai

övezetben nem egyeztethető össze a település rendezési tervével sem.

A környékeliek panaszokkal – több a rendőrséghez és az önkormányzathoz megtett bejelentést követően – **Móring József Attilához**

(Fidesz-KDNP), a térség országgyűlési képviselőjéhez fordultak. Elmondásai alapján az üdülőben nem gyermekek, hanem botrányos viselkedésű felnőttek nyaraltatása folyt. A képviselő idén januári sajtótájékoztatóján elhangzottak szerint az Országos Cigány Önkormányzat, mint bérlő nem tartotta be a volt BM gyermeküdülő hasznosítási szerződésének feltételeit, ezért felszólította az állami ingatlant bérbe adó Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó Zrt.-t a szerződés felbontására. A parlamentben a képviselő az ügyre vonatkozó kérdésére a Pénzügyminiszter államtitkára, **Katona Tamás** azt válaszolta, hogy az állami ingatlan közérdekű hasznosítása fontosabb kell, hogy legyen, mint a magánérdek.

Móring képviselő beszámolója szerint az üdülő kötelező felújítását a cigány önkormányzat vezetése nem végezte el érdemben. Az OCÖ azt állítja, hogy már 20

A fotó illusztráció

millió forintot költött erre a célra, azonban, mint ahogyan a politikus azt kifejtette, ennek semmilyen látszata nincs. Valóban keletkezett egy húszmillió forintos számla felújítás címén, de azt már a Vám- és Pénzügyőrség több hónapja tartó nyomozása keretében vizsgálja, az önkormányzatnál történt egyéb visszaélésekkel együtt.

A Magyar Nemzet március 29-i száma adta hírül: nagy értékű berendezési tárgyak tűntek el a balatonlellei üdülőből. Többek között eltűnt az egymillió forintot érő sütőberendezés, az ágyneműk, evőeszközök. 2008-ban – számlák igazolják – nyolc televíziókészüléket is vásároltak az üdülő számára, de azokból is csak egy volt fellelhető az üdülőben. Mint a fonyódi rendőrkapitány közölte, harmincöt ágy és három bojler tűnt el az Országos Cigány Önkormányzat balatonlellei gyermek- és ifjúsági táborának épületeiből úgy, hogy erő-

szakos behatolásnak nincs nyoma.

Az Országos Cigány Önkormányzat Szabadidő Bizottságának egyik tagja, **Raffai László** is felhívta a figyelmet a gondatlanságra, mely nem az első az Önkormányzat életében, emlékezzünk csak az Országos Cigány Információs és Művelődési Központ (OCIMK) eltékozlásának esetére. A kilencvenes évek első felében roma politikusok és művészek eredetileg egy olyan intézmény létrehozását szorgalmazták, amely teret biztosítana a magyarországi cigány kultúra bemutatkozásának, s ahol helyet kaphatnak a különféle rendezvények, kiállítások. A cigányság életkörülményeinek és társadalmi helyzetének javításáról szóló 1999. évi kormányhatározat kiemelt helyen foglalkozott az OCIMK-val, a központ közreműködésével célozták meg a közművelődési és a kulturális értékek megőrzését szolgáló szakintézmé-

nyek hálózatának kialakítását. Az intézmény a fővárosi Gyömrői úton kapott helyet. A következő években folytatódott az OCIMK fejlődése, felújítása, 2000 novemberében avatták fel az első magyarországi cigány színházat **Mádl Ferenc** közértársasági elnök jelenlétében. A Központ a kiállításoktól, a szépségversenyeken át a karácsonyi gyermekműsorokig számos programnak adott helyet.

Az OCIMK életében „meghatározó” volt a **Kolompár Orbán** által vezetett OCÖ: az OCIMK-ban programok ezt követően nem voltak, s később már az üres épület őrzését sem biztosították. 2006 novemberében szándékos gyűjtogatás miatt leégett az OCÖ tulajdonában lévő OCIMK két emelete. Az épületre nem szereltek fel biztonsági kamerákat és biztosítva sem volt.

A későbbi nyomozati dokumentumok egyikének, egy tanúvallomásnak a ki-

szivárgott fénymásolatát **Farkas Antal**, az Országos Cigány Önkormányzat képviselője tette közzé. Vallomása szerint az idő tájt Kolompár Orbán OCÖ-elnök megbízásából üzleti megbeszélésen vett részt, ahol állítása szerint egy kft. 150 millió forint vételárát és 40 milliós kenőpénzt ajánlott fel az OCIMK Gyömrői úti ingatlanjáért. A ház eladási ára az OCÖ határozata alapján ugyanennyi. A tanúvallomásban az is szerepelt, hogy az OCIMK súlyos tüzesete megtervezett gyűjtogatás eredménye volt.

Végül a több százmilliót érő OCIMK épületét a Kolompár vezette OCÖ mindösszesen 145 millió Ft-ért értékesítette. S, hogy hol érvenyesül a jó gazda elve? Ami az OCÖ ingatlanjait, vagyontárgyait illeti, egy kérdés van: vajon a soron következő önkormányzati választásokat követően a hivatal átadás-átvételekor lesz-e még egyáltalán valamit átadni és átvenni?

Közösségfejlesztés

Tiszapüspöki község Cigány Kisebbségi Önkormányzata 2010. évben indítja útjára *Közösségfejlesztő Tréning* programját. A program a szemléletváltozást tartja a legfontosabbnak.

Tiszapüspöki községben élők száma több mint 2200 fő, melyből mintegy 600 fő cigány származású. A lakónépességet tekintve elmondható, hogy az ezredforduló után folyamatos stabilitást mutat, napjainkra azonban – hasonlóan az ország egészére – egyre jobban öregedik a község lakossága. Mindamellett, hogy a születések száma elmarad a vártól, a fiatalok is elköltöznék a munkahely hiánya miatt. A község vezetésének fő célkitűzése a munkahelyteremtés és a fiatalok letelepedésének elősegítése mellett az egészségmegőrzés, a közösség megőrzése és az értékmegőrzés. E célkitűzésekkel összhangban Tiszapüspöki

Cigány Kisebbségi Önkormányzata 2010. évben közösségfejlesztő tréninget indít.

Lukács Mihály, a helyi kisebbségi önkormányzat tagja – s egyben a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területi Cigány Kisebbségi Önkormányzat elnöke – tájékoztatta lapunkat a programról. Mint mondta, a közvetlen és stratégiai cél mindenekelőtt a támogató környezet kialakítása, illetve saját erőforrásaik mobilizálása a településen. Szintén vágyott eredmény a szakmaközi együttműködés formálása. Ennek érdekében kiemelten kezelik a cigányság társadalmi befogadását elősegítő integrációs

programok generálását és a megvalósításban való közreműködést.

Fontosnak tartják a hátrányos megkülönböztetés valamennyi formájának megelőzése érdekében a széleskörű partnerség kiépítését a civil szervezetekkel, a társadalmi szintű problémák közvetítésében való részvételt, valamint az ágazat- és szakmaközi párbeszéd elősegítését az önkormányzatok, intézmények és civil szervezetek részvételével.

Szintén kiemelt jövőbeni feladat az esélyegyenlőség tárgykörébe tartozó információkhoz, szolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyeinek javítása, a szolgáltatási hiatusok feltárása érdekében. A program és a tréningek szervezése által az esélyegyenlőségi szempontok érvényesítésének elősegítését célozzák meg a különböző szakmai területeken. Az érdekvédelemmel foglalkozó civil szervezetek részvételével lehetőséget biztosítanak a szakmai egyeztetésre, a feladatok összehangolására, koncepciók, stratégiai tervek és jogszabályok véleményezésére. Mindemellett hangsúlyos feladat a közvélemény formálása a társadalomban meglévő előítéletek leküzdése és a társadalmi szolidaritás erősítése érdekében.

A program másik nagy területe a tanköteles korban lévő gyerekek fejlődésének

optimális megalapozása – hangsúlyozta az elnök. Törekedni kell arra, hogy a gyermekek optimális fejlődésének megfelelő, magasabb minőségű gondozási, nevelési, étkeztetési, biztonsági és higiéniai feltételeket teremtsenek, melyek hatására a gyermekek érzelmileg meleg, biztonságos, egészséges környezetben boldog gyermekként élhetnek meg. A gyermek nevelésének elsődleges színtere a család – emelte ki Lukács Mihály. A nevelő intézmények – óvoda, iskola – a családi nevelés kiegészítői, melynek feladata személyiségfejlesztő, szocializációs és nevelő tevékenységének biztosítása, a gyermekek testi-lelki szükségleteinek kielégítése.

A program alapelveként fontos hangsúlyozni a kisebbségi önkormányzat helyi kezdeményezéseken alapuló partnerségét, mellyel biztosítja a helyi szereplők érdekelttségét is. A partnerségi együttműködés résztvevői az Óvoda, az Általános Iskola, a Polgármesteri Hivatal, a Gyermekvédelmi Szolgálat, a Családsegítő Szolgálat, a gyámügyi előadó, a Védőnői Szolgálat, a rendőrség. Mindezen intézmények mellett különösen fontos a szülők és gyermekeikkel megvalósuló közös munka. A program sikerét segítik a különböző szakemberek: pszichológus, házi orvos, felnőttképzési szakértő, közösségfejlesztő asszisztens és gyógypedagógus.

Lukács Mihály

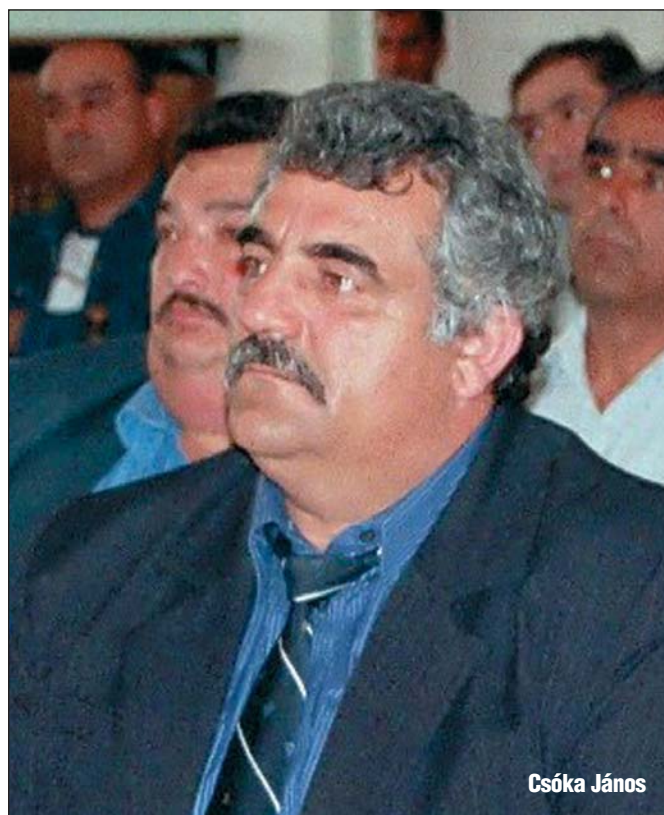
A fenti intézmények és szakemberek részvételével különböző módszerekkel – rendszeres csoportos megbeszélések, családlátogatások, tréningek – bonyolítják a programot, tudtuk meg **Lukács Károlytól**, a cigány kisebbségi önkormányzat elnökétől.

Ami a részletes programtervezetet illeti, a helyi cigány lakosság részére 12 alkalommal közösségfejlesztő tréning szervezésére kerül sor. Ezek a tréningek többek között a szülő-gyermek kapcsolatának fejlesztésére, a szülők-iskola viszonyának javítására, illetve a hasznos szabadidő eltöltésére irányulnak. További témák: a drog prevenció, a bűnmegelőzés, a viselkedési szokások, a szülő-gyermek kapcsolat, a tanár-szülő kapcsolat, a tanár-gyermek kapcsolat, a közösségi színtér.

Hosszú távú cél a cigány lakosság, valamint a pedagó-

gusok szemléletében pozitív irányú változás elérése, helyes értékrend felállítása a fent említett eszközök révén, szakemberek bevonásával előadások, illetve a családokkal közösen kialakított programok formájában. A program által nagymértékben elősegíthetik – természetesen az identitás megtartásával – a gyermekek korosztályukban való integrálását és szociális beilleszkedésüket.

Mint ahogyan azt az országos tendencia is mutatja, a roma lakosság egészségi állapota messze elmarad az ország lakosságának állapotától – ez jellemzi Tiszaújvárosi cigányságát is. Ennek érdekében – hangsúlyozta **Csóka János**, a kisebbségi önkormányzat tagja – kiemelt figyelmet kívánnak szentelni a cigányság körében az egészséges életmódra nevelésnek. Előtérbe helyezik a különböző szűrővizsgálatokon (rákszűrés,

Csóka János

cukorszint-, vérnyomásmérés) való részvétel fontosságát, a fiatalok részére családtervezést, szexuális felvilágosítást tartanak, és az egész lakosságot érintően a

helyes életmódra neveléssel és táplálkozási tanácsadással is foglalkoznak.

Marsi Edit

Nemzetközi kiállítás a másságról

Néma jelek/Mute Signs címmel nemzetközi képzőművészeti kiállítást rendezett kilenc alkotó részvételével a másság, az elfogadás, a tolerancia témakörében péntektől a Magyar Képzőművészeti Egyetem (MKE) a Budapesti Tavaszi Fesztivál keretében.

Lázár Eszter, a kiállítás kurátora elmondta, hogy aktuális témát választottak, mert bár oktatási intézményről van szó, beszélniük kell a művészet nyelvén a toleran-

cióról, a másság elfogadásáról vagy elutasításáról. A tárlat ötletét egy 2004-es dániai kiállítás adta. Dániában sok a bevándorló és ott is az volt a kiindulópont, hogyan reagál a jóléti társadalom ezekre a jelenségekre – tette hozzá. A kiállított művek – leginkább fotók, videók és installációk – többsége absztrakt módon reflektál az Európában élő kisebbségek és a többségi társadalom közti viszonyra, a negatív előítéletekre és sztereotípiákra. A tárlat címe nemcsak a kisebbségben

élők, a jeleket adók kirekesztettségére, hanem a jelvevőkre, a többség sokszor nehézkes problémamegoldására is utal – fejtette ki a kurátor.

dolgozta fel provokatív módon. **Anna Molska** és **Wojtek Bakowski** videóművének helyszíne a bemowói repülőtér kifutópályája, amelyen kerekesszékes férfiak gurulnak. A lengyel **Joanna Rajkowska** egy menekülttábor életét mutatja meg fotó- és videóprojektjében. A Kölnben élő **Szolnoki József** a Pécs környéki épülethomlokzatokon látható hibás magyar címereket kutatja,

szerb születésű médiaművész, az egyetem volt tanítványa tíz éve él Magyarországon, s installációjának címe: Hírek Sehonnan – sorolta Lázár Eszter.

A kiállítás ideje alatt filmprogram várta a látogatókat: dokumentumfilmek, mint a Fekete vonat című, **Schiffer Pál** rendező 1970-ben forgatott alkotása, Dübörög a nemzeti rock című, **Kríza Borbála** 2007-ben készült mun-

Maria Papadimitriou: Dreaming a new house TAMA projekt

ciáról, a másság elfogadásáról vagy elutasításáról. A tárlat ötletét egy 2004-es dániai kiállítás adta. Dániában sok a bevándorló és ott is az volt a kiindulópont, hogyan reagál a jóléti társadalom ezekre a jelenségekre – tette hozzá. A kiállított művek – leginkább fotók, videók és installációk – többsége absztrakt módon reflektál az Európában élő kisebbségek és a többségi társadalom közti viszonyra, a negatív előítéletekre és sztereotípiákra. A tárlat címe nemcsak a kisebbségben

Songül Boyraz török születésű, Ausztriában élő alkotó 2005-ben kapott osztrák állampolgárságot, erről a procedúráról szól videóinstallációja. **Maria Papadimitriou** és az általa létrehozott T.A.M.A. görög projekt építészeknek azt a több éves munkáját ismerteti, amellyel az Athén közeli cigánytelepen lakók életminőségét javították – adott példákat a tárlat rendezője. **Tamara Moyzes** TV t_error című installációja a cseh társadalom romákkal való együttélését

Anna Molska és Wojtek Bakowski: Completed2

különböző magyar társadalmi rendszerek lenyomatait.

Zádor Tamás médiaművész az MKE-n diplomázott, Budapesten él, fotóin nemzeti jelképeket értelmez át és összekeveri a kommersz világ képeivel. **Katarina Sevic**

kája és **Gát Balázs** Gipsy Side című, 2006-os dokumentumfilmje.

A Néma jelek című tárlat április 16-ig tart nyitva a képzőművészeti egyetemen, a budapesti Andrassy úton.

(Forrás: MTI)

Cigányvarázs a vásznanakon

Cigányvarázs címmel megnyílt **Csámpai Rozi**, **Dilinkó Gábor** és **Váradi Gábor** cigány alkotók válogatott képeinek tárlata a budapesti Kesztyűgyár Közösségi Házban. A három művész munkái elsősorban a tájat és az embert mutatják meg, a múltból s a jelenből, a valóságfelettiből és a hétköznapiakból nyerne ihletet.

Erdőszéli táj, apró falusi házak, szekeret kísérő alakok elevenednek meg **Dilinkó Gábor** honvéd dandártábornok festményein, mintha gyermekkorából hozna vissza emlékeket, s rögzítené a színeket, formákat: egy gyermek által szemlélt élet pillanatait. Dilinkó 82 esztendő művész, kilencgyerekes újpesti családból származik. Eredetileg szegkovácsnak

nítani kezdett a Lakatos Menyhért Gimnáziumban. Egyik képén Máriát és gyermekét, egy másikon különös, tündérszerű nőalakokat láthatunk a nyári melegben fénylő, izzó tájban: az aransárga formákba burkolt nőalakok mintha egy meséből lépnének elő.

E munkákat **Váradi Gábor** művészetének egy szelete váltja: karakteres arcú nőalakjai, kettős portréi, tájképei, egy

Dilinkó Gábor:
„Szeretek ronggyal, szivaccsal,
az ujjammal festeni.”

tanult, de a történelem eseményei megváltoztatták életét: 1956-ban a Corvin közben harcolt akkori szerelmével együtt, s életveszélyes karsérüléssel került kórházba a harcterről. A Corvin Bajtársi Közösség tagja hét év fogság, majd hosszas szünet után kapott csak munkát, s évekkel később fedezte fel a képzőművészet erejét. „Szeretek ronggyal, szivaccsal, az ujjammal festeni. Arról vagyok híres, hogy nem ecsettel dolgozom. Gyerekkoromból nem emlékszem arra, hogy lett volna cigány festő: körülöttem mindenki vagy zenész, vagy szegkovács volt” – mondta Dilinkó Gábor.

Csámpai Rozi a három művész közül az egyetlen alkotónő. 1956-ban született sokgyermekes muzsikusszaládban, s miután nyolc éve a festészet mellett kötelezte el magát, ta-

kicsiny feszület, egy sötét háttérből kiemelkedő arc, egy kalapos önarckép. A képek mágikus hatásúak, Váradi emberalakjainak megragadó erejű a tekintete. Az ózdi születésű művész **Rákosi Zoltánt** és **Péli Tamást** tekinti mesterének, s bár eredetileg az Ózdi Kohászati Üzemekben dolgozott, amikor váltania kellett, a képzőművészetet választotta. Utazásai során járt Izlandon is, ahol az alkotás mellett halászatból élt. Művei, akárcsak Dilinkó Gábor vagy Csámpai Rozi munkái, titokzatosnak tűnő, mégis velünk együtt létező világba, a hagyományok és álmok földjére kalauzolnak el bennünket.

(Forrás: Magyar Hírlap, fotó: Horváth Péter Gyula)

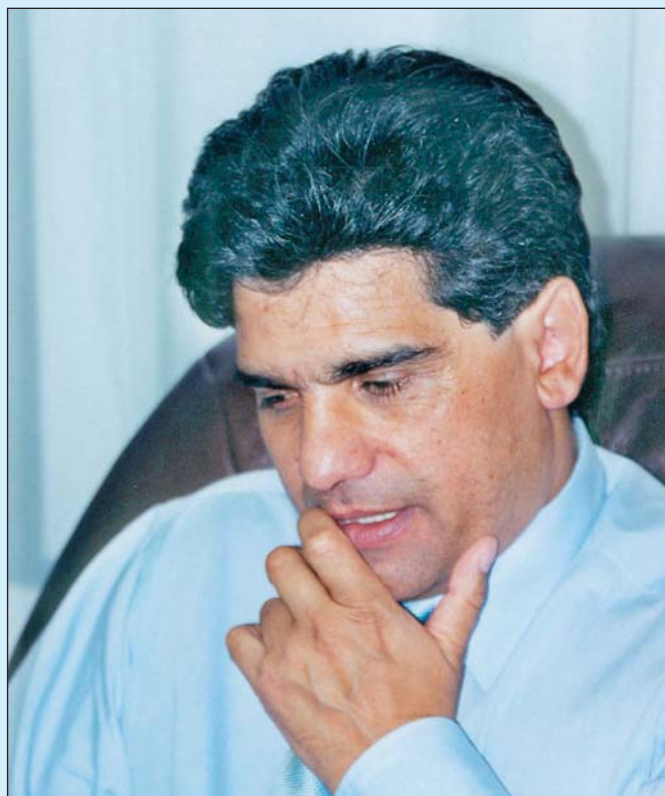
„Önvizsgálatot kell tartanunk”

Farkas Flórián szerint a romáknak ki kell taszítaniuk maguk közül azokat, akik veszélyeztetik a békés egymás mellettélést

Az elszámoltatás, a felelősségre vonás a cigányok esetében sem maradhat el. Nem tartható az az állapot, hogy egyesek politikai kupecként megélhetési politikának tekintik az általuk képviselt közösség felemelésének ügyét – mondta lapunknak **Farkas Flórián**, a Lungo Drom elnöke, a Fidesz országgyűlési képviselője. A legnagyobb magyarországi cigányszervezet csaknem egyeztetendő munka után, nemrég tette le az asztalra a cigányság felzárkóztatása céljából készített programját, amely a leendő polgári kormánynak készült. Ennek részleteiről is érdeklődtünk a politikustól.

– Számos ígéret hangzott már el az elmúlt években a cigányság felzárkóztatásával kapcsolatban. Miben különbözik az eddigiektől a Lungo Drom országos kongresszusán elfogadott program?

– Valóban, sokan sokfélét ígértek a romáknak a rendszerváltozás óta, de most egészen másról van szó. A Lungo Drom csaknem tíz éve van szövetségben a leendő kormányzó erővel, a Fidesz - Magyar Polgári Szövetséggel. Több mint harmincezres tagsággal ez a legnagyobb országos szervezet, amelynek képviselői a parlamentben, a megyei és a helyi önkormányzati testületekben egyaránt megtalálhatók. A most nyilvánosságra hozott programunk csaknem egyéves előkészítő munka eredményeképpen öltött testet. Az alapok lerakása után a tervezetet megvitatta a **Granasztói György** professzor által vezetett Batthyány Lajos Alapítvány, majd a Magyar Tudományos Akadémián rendezett nagyszabású konferencián tovább finomodott az anyag. Erre az alkalomra egyébként jobb- és baloldali gondolkodókat is meginvitáltunk, köztük **Gazsó Ferenc** szociológust. Végül is a Fidesz vezetésének egyetértésével

nyerte el végső formáját a program, amelyet a nemrég tartott országos kongresszusunkon több ezer küldöttünk erősített meg. A Fidesz-KDNP nevében **Navracsics Tibor** frakcióvezető írta alá a dokumentumot, amely egyfajta társadalmi szerződés is egyben. Ezzel ugyanis a rendszerváltozás óta eltelt időszakot tekintve példátlan dolog történt: visszavonhatatlan garanciákat tettünk le az asztalra a cigányság felemelkedését szolgáló program végrehajtására, egy polgári kormány megalakulásának esetére.

– Melyek a sarokpontok?

– A program alapvetően három pilléren épül. Az első a törvényesség minden körülmények közötti betartása. Ez ugyanis ma nagyon hiányzik, és nem árulok el nagy titkot, ha azt mondom, rendkívül nagy rá az igény. Ennek érdekében monitoringrendszer hoznánk létre, amely ellenőrizné minden, a romák integrációjára fordított fillér felhasználását. A másik fontos elem az ugyancsak hiánycikknek számító szakszerűség. Elfogadhatatlan, hogy megfelelő képzettség nélküli, olykor kriminalizálódott vezetői vannak a cigányság képviselőire hivatott szervezeteknek. A változás érdekében fél éve létrehoztunk egy roma és nem roma diplomásokból álló kutatói központot, amely hatástanulmányokat készít. Erre azért van szükség, mert tovább már nem folytatható az a gyakorlat, amellyel a felzárkóztatás jogcíme alatt sokszor felesleges programokra folyik el az adófizetők pénze. Elengedhetetlennek tartjuk, hogy a szakértelem bebetonozásával a cigányság ügyének rangot adjunk. Ez azért is fontos, mert ezt a témát a lehető legmagasabb politikai szinten kell kezelni. Programunk harmadik pillére az erkölcs. Ennek is híján van a jelenlegi politika, de nem csak a cigánypolitika. A morális szempontok alapján bekerülhetnek a képbe az ezen a területen igen nagy tapasztalatokkal rendelkező egyházak. Az ő tapasztalataikat nem szabad veszni hagyni, mert ezek lehetnek a szükséges szemléletváltás legfontosabb elemei.

– Milyen szemléletváltásra gondol?

– Azt gondolom, hogy ezt magunkon, a cigányságon kell kezdeni. Igenis, tartsunk önvizsgálatot. Beszélünk kell arról is, amiről senki sem beszél. El kell utasítani az olaszliszakai vagy a veszprémi tragédia szellemét, a romáknak ki kell taszítaniuk maguk közül azokat, akik veszélyeztetik a békés egymás mellettélést. A többségtől pedig az várható el, hogy ne általánosítsanak.

– Milyen módon veszi ki a részét a fideszes kampányból a Lungo Drom?

– Mindenütt jelen vagyunk, több ezer aktivistánk, önkéntesünk járja az országot, egészen a választásokig,

folyamatosan gyűjtjük a kopogtatócédulákat. Büszkén mondom, ezen a téren soha olyan jelentős eredményeket nem értünk el, mint az idei kampányban.

– A kongresszuson azt mondta, a rendszerváltozás óta nem történt alapvetően pozitív változás a cigánysággal. Mit gondol, mi lehet ennek az oka?

– Nagyon egyszerű: mindeddig hiányzott az ehhez szükséges politikai akarát. Ugyanakkor az is igaz, hogy nem volt meg a partner sem hozzá, és nem volt használható program sem. Ma mindez adott. Így politikai erő még nem készült kormányzásra a cigányság felzárkóztatását illetően, mint most.

– Mondják, egyre nő a rasszizmus Magyarországon. Ha a romák ellen elkövetett, az egész országot megrázó gyilkosságsorozatot nézzük, ebben mégis csak lehet valami. Ön szerint?

– Az ilyen tetteket el kell ítélni. De szerintem a világon mindenütt, ahol akkora a szegénység, olyan katasztrofális a gazdasági helyzet, mint nálunk, megjelenik a szélsőséges gondolkodás. Ráadásul a mostani az elmúlt húsz esztendő legsikertelenebb kormánya, amely nem mellékesen cigányellenes is. A társadalom döntő többsége azonban továbbra is békében akar élni, nem vevő a hisztériakeltésre.

– Pedig úgy tűnik, hogy a Jobbik a cigánybűnözésnek a közbeszédbe való beemelésével igen jelentős támogatói körre tett szert.

– A bűnelkövetőnek neve és nem származása van. Nem tisztességes dolog, és nem is vezet semmi jóra, ha az ember általánosít.

– Említette a monitoringrendszer bevezetését. Az Állami Számvevőszék nem is olyan régen megállapította, hogy mintegy százhuszmilliárd forintot költöttek tíz év alatt a kormányok a cigányság felemelését célzó programokra, ám a pénzről sok esetben nem lehet megállapítani, hogy hova került. Tervezik a múltban elköltött adóforintok hasznosságának vizsgálatát is?

– A következő kabinetnek visszamenőlegesen is meg kell állapítania, mire ment el ez a jókora összeg. Az elszámoltatás, a felelősségre vonás a cigányok esetében sem maradhat el. Nem tartható az az állapot, hogy egyesek politikai kupecsként megélhetési politikának tekintik az általuk képviselt közösség felemelésének fontos ügyét.

Kacsoh Dániel (MH)

BÓDI GUSZTI ÉS A FEKETE SZEMEK – KONCERTEK –

Háj romálé..., Szeretlek-szeretlek..., Rabolj el még egyszer..., Egy bűnöm van...

Ön is szeretné előben újra meghallgatni ezeket a dalokat?
A méltán népszerű együttes szeretettel várja országsszerte!

2010. április 06. kedd, 18:00

ABAÚJSZÁNTÓ – Falunap

2010. április 09. péntek, 20:00

SIKLÓS – Sportcsarnok

2010. április 17. szombat, 23:00

SÁRSZENTMIHÁLY – Művelődési Központ

2010. május 01. szombat, 20:30

HAJDÚSZOBOSZLÓ – Gyógyfürdő strandja

2010. május 02. vasárnap, 17:30

BODA – Szabadtéri Színpad

2010. május 08. szombat, 19:00

PÉCS – Művészetek Háza

2010. május 29. szombat, 22:00

SELLYE – Kastélypark

2010. június 12. szombat, 19:30

NAGYECSED – Vásár tér (szabadtéri színpad)

2010. augusztus 15. vasárnap, 21:00

FERTŐSZÉPLAK – Sörsátor

2010. augusztus 21. szombat, 21:00

KISKÖRE – Szabadvíz strand

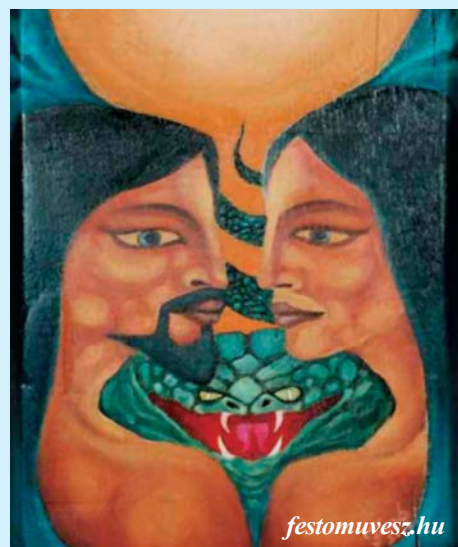

IFJ. KUNHEGYESI FERENC ÖNÁLLÓ TÁRLATA

**2010. március 25-én
megnyílt**

Ifj. Kunhegyesi Ferenc roma
festőművész önálló tárlata
a Pataji Múzeumban
(Unitárius templom, Dunapataj,
Ordasi u. 7.).

A művész mintegy másfél év-
tizedes táncművészeti kitérő
után fogott ismét a rajzoláshoz, a
festéshez. Mestere *Szentand-
rássy István* grafikus-festőmű-
vész. Mint ahogyan képein is
megjelenik, közel állnak hozzá a
keleti világszemléletek és az eg-
zotikus világ témái.

A költészet világnapja alkalmából

Rácz Lajos:

Élő Remény

Az igaz beszéd olyan, mint a tavaszi
eső, megáztatja a szív hiantjait, s
összetöri a kevélység rögeit,
ahol kóró és bogáncs nőtt, most új
élet bont rüggyet, s az ég felé
röpíti álmait ... Pipacsot,
konkolyt éget a tűz, az üszkös
fiamu alatt nincs már mit keresned.
Építs házat a vizek mellé, s
ereszd mélyre gyökereidet, mint a
füzek, meglásd kizöldülni életed ...
Hegyeket mozdít fited. Nem gáncsolnak
el a küszöbök ..., mint
saskeselyű köröz képzeleted, élő
reményre vadászik, mert hisz az erejében,
amely felülről adatott neki, hogy
ne a porban éljen ...

Szepesi József:

Valahol várnak engem

Valahol várnak engem
szomorú valakik, és meg kell majd ölelnem
valakit.

Várnak valahol engem
ágrólszakadt árnyak,
és el kell majd temetnem
egy árnyat.

Valahol várnak régen
elsíratott álmok,
és fel kell majd idéznem
egy álmot.

Várnak valahol engem,
jaj, kallódó szívek,
és meg kell majd sebezni
egy szívet.

Valahol hűvös csendben
vár lázas alkalom,
kigyúlni bús szemekben
egy napon...

Bari Károly:

Tavaszi

Jött a tavasz korom-tajték
éjszakákon át, arcába ugattak
lompos csillagok,
gírhies körmeivel még
beleakaszkodott a fagy-herceg,
csak rálehelte,
és a szürös hó-palást
eltűnt a virágról.
Leült megpihenni
árok-széleken;
virágok nőttek mellette,
ölnek borzas erdejét:
a rétet, napsugár fésűvel megfésülte.
Zörgő-csontú ágak,
Kiszívott-vérű levelek
Ijedten menekültek előle.
Féltek,
mert körülöttük a zöld élet
már a föld torkát szorongatta.

Filozófia és kultúrtörténet

„a múlt sosem hal meg, még csak el sem múlt”

(Faulkner)

Sokan vélik úgy napjainkban is, hogy a modernitás nem csupán összeegyeztethetetlen mindazon hagyományokkal, melyeket elődeink örökölt ránk, de ugyanakkor a hagyományok, a kultúra egy részének elsoványodását, halálát is jelenti. Bírálják ezt már akkor is, még mielőtt az új teljes egészében, minden vonatkozásában feltárult volna. Nem elfelejtendő, hogy a kultúra egyfajta reprezentáció, a látható jelekben megfogalmazott különbségek és összetartozások rendszere is egyben. A benne végbemenő változás, így az új, nem feltétlenül rossz. Mindannyiunk kötelessége, hogy jövőbeni várakozásaink elé nézve visszanyúljunk – a méltán dicsőített múlthoz –, hangsúlyozandó, miszerint jelenünk sem lenne nélküle.

A kultúra fogalma

A *kultúra fogalom* jelentősége az újkorban indult el, a görögöknél nem ismert a kultúra, főleg nem a mai értelemben. A kultúra fogalom latin eredetű, ugyanakkor visszavonakoztathatunk, mert a görögök is értették, hogy az emberek valamit alkotnak, aminek (annak) jelentősége van. A kultúrán belül beszélhetünk *szellemi és anyagi* kultúráról. A kultúra differenciált spektrumokra osztható, vezérelve a filozófia, mely az elit kultúra egyik szegmense; a filozófia prioritást kap, hiszen reflektál a kultúrára. A szellemi kultúrát a kultúra fogalmán keresztül lehet bemutatni, a kultúra tehát egy fogalomkör (fogalomtörténet) is.

Az ember létezik, mint természet, ezt nevezzük *első természetnek*, és az ember létezik, mint kultúra, ezt nevezzük *második természetnek*. Amíg nincs kultúra, nincs ember sem, csak potenciális ember. A kultúra ezáltal az ember definíciója is, hiszen kultúra nélkül az ember csupán potenciális ember. Semmilyen lény nem lehet ember, nem rendelkezhet

az ember fogalmával kultúra nélkül.

A rómaiaknál a kultúra fogalmát *Cicero* vezeti be először: „Animus Sine doctria”, azaz iskolázatlan lélek. Iskolázatlan lélek az első természet. Ennek analógiájára építi fel: „Ager Sine cultura”, azaz a megműveletlen föld. A kultúra fogalmát, mint művelés fogalmát már nemcsak földre, hanem az emberi lélek alakítására is értik.

Ahhoz ugyanis, hogy az első természetből (potenciális ember) második természet legyen, „művelni” kell a lelket. A lélek nevelése pedig az erkölcsi nevelés, intellektuális nevelés.

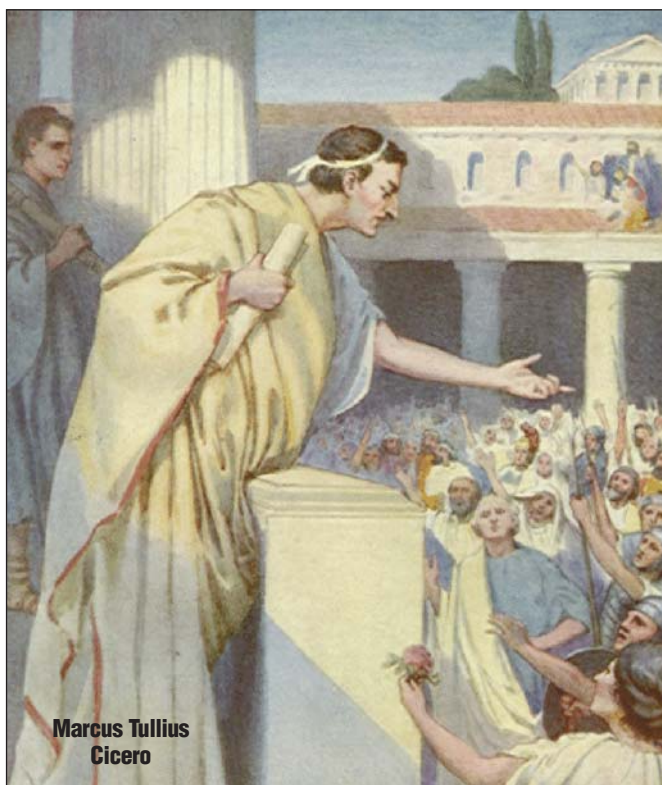
A görögök a született adottságokban hittek, úgy gondolták, hogy az ember születik a képességekkel (Iliász, Odüsszeia). *Arisztotelész* úgy vélte, az ember potenciális adottságokkal

rendelkezik, amiket ki lehet fejleszteni, és ennek a lehetőségének a művelődésben rejlik. *Szókratész* azt mondta: ismerd meg te magad! Lényege, hogy valamivé teszed magad, önismerettel.

A *kereszténység* elve, hogy mindent Istentől kapunk, az isteni akarattól függ, hogy mivé válunk, mivé tesz Isten – ezért imádjuk. (Az erkölcsi nevelés és szellemi nevelés – főleg a rómaiaknál – összekapcsolódik.) Eltűnik a kultúra fogalma. Mi saját akarattunkból nem tudunk tenni semmit, mert amivé válunk, isteni akarat függvénye (cultus). Amivé tesz minket Isten, annak imádata. Isten művel bennünket, a lelkünket. (A kultúra fogalma a reneszánsz újkor elején kerül újra előtérbe, *Frances Bacon* angol empirikusnál tűnik fel ismét, nála a művelés konkrét emberre vonatkozik.)

A kultúra fogalmának jelentésváltozásai és dimenziói

Ha a kultúra jelentésváltozásait vizsgáljuk a történeti időben, három dimenzióról

Marcus Tullius
Cicero

beszélhetünk: az *egyén dimenziója*, a *társadalmi dimenziója* és a *történeti dimenziója*. Az *egyén dimenziója* az egyén lelkének palálorozását jelenti. Fogalmát nem használják közösségekre. A világ annyi, amennyit önmagában tapasztal, az egyik embert különbözteti meg a másiktól. A *társadalmi dimenzió* a nagy földrajzi felfedezések idején indult el, társadalmak megkülönböztetésére is alkalmazható. Társadalmi csoportok megkülönböztetésére és minősítésére alkalmas kategóriává válik, a kultúra a társadalmi politikai legitimáció meghatározásának legfontosabb kategóriája lesz. A polgárosodás időszakában reflektálódik, a XVI–XVII. században. Bizonyos pozíciók betöltéséhez megfelelő műveltség kell, pl. valaki írni, olvasni tudó ember. A társadalom szétválik műveltek és műveletlenek rétegére. A kultúra egész társadalmak összehasonlítására is szolgál. *Történeti dimenziót* jelenti, hogy a XVII–XVIII. században megjelenik a történeti gondolkodás, amely az ember számára a történetiséget jelenti.

A kultúra modern fogalma

A XX. század első harmadáig különösebb módosulás nincs a kultúra fogalmát illetően. 1800–1900. első néhány évtizedei tendenciáit alkotja a változás, a francia forradalommal kezdődik. A kultúra már univerzális fogalommal válik: minden, ami emberrel kapcsolatos jelenség. Például: étkezési kultúra, sportolási kultúra. *A kultúra alkalmazható minden életszférára*. Mindazt jelöli, ami természeti.

A kultúra által minden jelenség jellemezhetővé válik. A *kultúra differenciálódik*, azaz a különböző tár-

sadalmi rétegek jellemzésére alkalmas. Így hovatarozását illetően beszélünk elit és tömegkultúráról, paraszti kultúráról, polgári kultúráról.

Kultúra és civilizáció

A kultúra fogalma mellett a *civilizáció fogalma* kiemelt jelentőségű, hiszen fogalma *alternatívát jelenthet*. A kategóriáját tekintve, a kultúra fogalma minden emberi populációra alkalmazható. Ilyen tekintetben a civilizáció fogalma szűkebb kategóriának tűnik. A politikai hatalmi struktúrát is hordozza, amely elkülönült közhatalommal rendelkezik. (Ezeket a populációkat civilizált közösségeknek nevezhetjük.)

Történeti szempontból a civilizáció nyelvterületeken való megjelenése között különbség van. A német, francia és angol nyelvterületeken is jelen van a civilizáció fogalma, de más jelentéstartalommal. A különbség: a német és a francia civilizáció fogalmába az emberi tevékenység külsődleges, anyagi, technikai jellemzői tartoznak, a kultúrába pedig a belső tartalom tartozik bele, melynek magja az erkölcs. Az angol civilizáció és kultúra fogalma nem különül el egymástól, általában civilizációt ért kultúrán is. (Megjegyzés: Magyarországon a kultúra fogalom vált jelentőssé, általánosán a humán terület került előtérbe.)

Emanuel Kant neve igen fontos a kultúra és civilizáció összekapcsolódása tekintetében. Szerinte a civilizációt ahhoz lehet hasonlítani, amikor az ember álarcot visel, és ha sokáig viseli, hozzáragad az archoz. Azaz, a civilizáció külsődleges szerep, amely idővel a részünké válik.

Az előállítás

Hannah Arendt *Múlt és jövő* között című művében kiemeli az *alkotás*, az *előállítás fontosságát*, jelezve az *alkotás és a csinálás közötti hangsúlyt*. A kultúra tárgyalása a művészet jelenségéből indul ki. A kultúra és a művészet szoros kapcsolatban állnak egymással, de egyáltalán nem azonosak.

Mi a kultúra? Maga a szó és fogalom római eredetű, a colere szóból származik. Először az ember és a természet kapcsolatára utal abban az értelemben, hogy a természetet művelni és ápolni kell, hogy az ember számára lakhatóvá váljon. A kultúra kettős értelme – egyrészt a természetnek egy nép lakóhelyévé való átalakítása, másrészt a múlt emlékeinek ápolása – a mai napig meghatározza azt a tartalmat és azt a jelentést, amelyre a kultúráról szólván gondolunk. A kultúra és művészet nem ugyanaz. A görögöknek, ellentétben a rómaiakkal, volt szavuk a nyárspolgáriságra. Azt nevezték el, aki kizárólag a hasznosságot tartja szem előtt, képtelen gondolkodni és egy dolgot funkcióján vagy használatán kívül egyéb vonatkozásban is megítélni.

Az *előállítás* minden formája ellen megnyilvánuló bizalmatlanság fő oka az, hogy természeténél fogva a hasznosságra törekszik. Az előállítás a cselekvéssel és a beszéddel szemben mindig eszközöket és célokat foglal magában; az eszközök és a célok kategóriájának legitimítása voltaképpen az elkészítés és az előkészítés szférájából származik, ahol a tisztán felismerhető cél, a késztermék határoz és szervez meg mindent, ami a folyamatban szerepet játszik – az anyagot, a szerszámokat, magát a tevékenységet, sőt még az ebben részt vevő személyt is; mindezek egy

bizonyos célt szolgáló pusztá eszközökké válnak és ekként nyernek igazolást.

Az előállítók szükségképpen mindenben céljaik elérését segítő eszközt látnak, vagy a körülményektől függően minden sajátos hasznossága alapján ítélnék meg. Amint ez a szemlélet általánossá válik és az előállítás körén kívül is felbukkan, közösnyárspolgári mentalitást eredményez. A kultúrát is fenyegeti, mivel oda vezet, hogy a dolgok mint dolgok leértékelődnek és, amennyiben tovább élhet az őket létrehozó mentalitás, ezek a dolgok is a hasznosság mércéje szerint ítéltetnek meg, ennek következtében elveszítik belső, önálló értéküket, s végül pusztá eszközökké silányulnak. Vagyis a befejezett mű létezését éppen a megvalósulását lehetővé tevő mentalitás felől éri a legnagyobb fenyegetés.

A mai feltevés, hogy a politika világa és a közügyekben való aktív részvétel szüli a nyárspolgáriságot és akadályozza meg annak a művelt szellemnek a kialakulását, amely valódi értékük szerint tekint a dolgokra anélkül, hogy funkciójukat vagy hasznosságukat tekintetbe venné. *A művészetet és a politikát összekapcsoló közös elem az, hogy mindkettő a közélet világának jelensége*. A kultúra azt jelzi, hogy a nyilvánosság szférája, amelyet a cselekvő emberek tesznek politikailag biztonságossá, felkínálja terét azon dolgok bemutatására, amelyeknek lényege a megjelenés és a szépség. A maradandóság voltaképpen megtestesülése pedig a szépség. A nélkül a szépség nélkül, vagyis a nélkül a sugárzó dicsőség nélkül, amelyben a lehetséges halhatatlanság az emberi világban testet ölt, az egész emberi élet hiábavaló volna és semmiféle nagyság nem maradna fenn.

Marsi Edit

Nyelvlecke – alapfok (II.rész)

5. Tanulás – Sityipe.

Me phirav ande shkola.
 Me ande opruni shkola phirav.
 Ando shtarto klasso phirav.
 Me aba oxto klasso phirdom.
 Me aba ando gimnaziumo phirav.
 Tu kaj phires ande shkola?
 Muri shej ande ovoda phirel.
 Muro dad egzameni kerdas.
 So sityos kothe?
 La shkolako bersh desh shoni.
 Me kamav te zhav ande shkola.
 Kana lel pes o sityipe?
 Amende oxto chasongo avla.
 Ande-kh sityaripesko bersh...
 Vi tut azhukares e vakacija?
 Me universalno shkola phirav.
 Na pharij e shkola?
 Jekh cerra pharij, but trubul te sityuvav.

Me kamav te sityuvav.
 Ande savi shkola phires?
 Kathe si e shkola pasha amende.
Pe vulyicaki chachi rig si e shkola.
Pe vulyicaki stungo rig si forosko kher.

Sode bersh phirdan ande shkola?
 Vi me avri phirdom e shkola.
 Sityilan ande shkola?
 Sityilom romanes, de jekh cerra pharo sas.

Me aba zhanav te vorbij romanes.

Én járok iskolába.
 Én főiskolába járok.
 Negyedik osztályba járok.
 Én nyolc osztályt jártam.
 Én már gimnáziumba járok.
 Te hol jársz iskolába?
 Lányom óvodába jár.
 Apám vizsgázott.
 Mit tanulsz ott?
 Az iskolaév tíz hónap.
 Én szeretek menni az iskolába.
 Mikor kezdődik a tanítás?
 Nálunk nyolc órakor lesz.
 Egy tanítási évben...
 Te is város a szünetet?
 Én általános iskolába járok.
 Nem nehéz az iskola?
 Egy kicsit nehéz,
 sokat kell tanulni.
 Én szeretek tanulni.
 Melyik iskolába jársz?
 Itt van az iskola mellettünk.
 Az utca *jobb oldalán* van az iskola.
 Az utca *bal oldalán*
 van a városháza.
 Hány évet jártál iskolába?
 Én is kijártam az iskolát.
 Mit tanultál az iskolában?
 Tanultam cigányul,
 de egy kicsit nehéz volt.
 Én már tudok beszélni cigányul.

6. Utazás – Dromipe.

Me ando foro beshev.
 Ando foro villamoshi si.
 Me po buso zhav ande butyi.

Én városban lakom.
 A városban villamos van.
 Én buszon megyek a munkába.

Kon phirel trolivosa?
 Po metrovo but manusha si.
 Le metrovosa but manusha phiren.
 Me phujatar zhav ande muri butyi.
 Tu sosa phires ande butyi?
 Voj busosa zhal ande oficija.
 Le manushes si vuneto vurdon.
 Voj vurdoneza zhal sako dyes.
 Detehara busosa zhav,
 pala mizmeri metrovosa.
 Ando mizmeri zhav te xav.
 Pala kodi zhav palpale ande butyi.
 Muri butyi kasavij, but trubuj te iskirij.

Ande oficija but manusha phirel.
 Mangav jekh dromesko somno.
 Kaj tordyola o buso?
 Zhikaj phirel o villamosi?
 Kaj si o angluno tordyindo than?
 Kathe si o tordyindo than.
 Zhuikaj kames te dromes?
 Mangav jekh bileto zhikaj e Peshta.
 Savo buso zhal zhikaj o foro?
 Sode trubuj ma te potyina?
 Ande sode si jekh bileto?
 Besh andre, si kothe shusho than.
 Kaj si busosko tordyindo than?

Ki jár trolival?
 A metrón sok ember van.
 A metróval sok ember jár.
 Én gyalog megyek a munkámba.
 Te mivel jársz a munkába?
 Ő busszal megy a hivatalba.
 Az embernek van két kocsija.
 Ő kocsival megy minden nap.
 Reggel busszal megyek,
 délután metróval.
 Délben megyek enni.
 Azután megyek vissza a munkába.
 Az én munkám olyan,
 sokat kell írni.
 A hivatalba sok ember jár.
 Kérek egy úti jegyet.
 Hol fog megállni a busz?
 Meddig jár a villamos.
 Hol van az első megálló hely?
 Itt van a megálló hely.
 Meddig akarsz utazni?
 Kérek egy jegyet Pestig.
 Melyik busz megy a városig?
 Mennyit kell fizetnem?
 Mennyibe van egy jegy?
 Ülj be, van ott üres hely.
 Hol van a buszmegálló?

7. Utazás II. – Dromipe.

Kaj tordyol o taksivo?
 Dur si taksivosko than?
 Kado taksivo slobodnoj?
 Sode than si shushej?
 Trin shushe than si.
 Kaj si lasho hoteli?
 Kathe si na dur.
 Savoj legmajpashuno hoteli?
 Kothe si ande kaver vulyica.
 Kathe si ande trito vulyica.
 Aba trito taksivo gelastar.
 Tordyu feri!
 Manges taksivo?
 Kamav te zhav ando centrumo.
 Kana resav kaj e Opera?
 Desh percuri/minuturi trubul zhi kothe.

Hol áll a taxi?
 Messze van a taxi helye?
 Ez a taxi szabad?
 Hány hely van üres?
 Három üres hely van.
 Hol van jó szálloda?
 Itt van nem messze.
 Melyik a legközelebbi hotel?
 Ott van a másik utcában.
 Itt van a harmadik utcában.
 Már a harmadik taxi ment el.
 Állj csak meg!
 Kérsz taxit?
 Akarok menni a központba.
 Mikor érek az Operához?
 Tíz perc kell odáig.

Sode potyinaŵ?
 Inger man kaj o sastruno drom.
 Sode chasura si zhi kothe?
 Inger amen ando mozivo.
 Zha majsigo, ke nachol e vrama.

Si inke dopash chaso.
 Kana lel pes o tradino?
 Ratyine zhala o tradino.
 Vi tu taksivosa avilan?
 Muro vurdon nasuli, anda kodi avilom
 taksivosa.
 But potyindan anda drom?
 But sas, de zhanav, vi o ulej chi leznoj.

 O buso lokhes phirel, ke nasuli o drom.

Mennyit fizetek?
 Vigyél engem a vasúthoz.
 Hány óra odáig?
 Vigyél minket a moziba.
 Menj gyorsabban, mert telik
 az idő.
 Van még félóra.
 Mikor indul a vonat?
 Este fog menni a vonat.
 Te is taxival jöttél?
 A kocsim rossz, azért jöttem
 taxival.
 Sokat fizettél az útért?
 Sok volt, de tudom,
 az olaj sem olcsó.
 A busz lassan jár, mert rossz az út.

8. Utazás III. – Dromipe.

Me kamav te zhav ande Peshta.
 Tu kaj kames te dromes?
 Kaj shaj kinav benzina?
 Kaj shaj parkolisaras?
 Kaj si la benzinaki xajing?
 Sode potyinaŵ anda jekh litera benzina?

Jekh litera benzina si dujshela
 thaj panzhvardes rupune.
 Mangav desh literi.
 Kaj si le ajeroski pumpa?
 Kathe si pasha mande.
 Kaj thoven tele o vurdon?
 Kothe thoven pe stungo rig.
 Karing si la benzinaki xajing?
 E xajing zhikaj si puterdyi?
 Sorro dyes puterdyi si e xajing.
 Puter avri le vurdonesko vudar.
 Kana lel pes o buso detehara?
 Me busosa kamav te dromav.
 Panzh chasongo zhala o buso.
 Kasa kames te dromes?
 Avel manca muro shavo, muri shej.
 Inke kon zhal ando Segedino?
 Kathe trubul te kinav bileto?
 Kothe si e kassa, zha kothe!

Én akarok menni Pestre.
 Te hova akarsz utazni?
 Hol vehetek benzint?
 Hol parkolhatunk?
 Hol a benzinkút?
 Mennyit fizetek egy liter
 benzinért?
 Egy liter benzin
 kétszázötven forint.
 Kérek tíz litert.
 Hol van a levegőpumpa?
 Itt van mellettem.
 Hol mossák le a kocsit?
 Ott mossák baloldalon.
 Merre van a benzinkút?
 A kút meddig van nyitva?
 Egész nap nyitva van a kút.
 Nyisd ki a kocsiját.
 Mikor indul a busz reggel?
 Én busszal akarok utazni.
 Öt órákor fog menni a busz.
 Kivel akarsz utazni?
 Jön velem a fiam, a lányom.
 Még ki megy Szegedre?
 Itt kell venni jegyet?
 Ott van a kassa, menj oda!

Mangav duj bileturi zhikaj o Solnoko.
 Kana resel kothe o tradino?
 Kothar avilas kado buso?
 Adyes ch'avel o deshengo buso?
 Tehara kurko avla, a buso feri
 detehara phirel.

Kérek két jegyet Szolnokig.
 Mikor ér oda a vonat?
 Honnan jött ez a busz?
 Ma nem jön a tizes busz?
 Holnap vasárnap lesz, a busz
 csak reggel jár.

9. Utazás IV. – Dromipe.

Tu sosa kames te dromes?
 Busosa vaj autovosa zhas?
 Tu kaj kames te dromes?
 Kana kames te dromes?
 Kames te dromes?
 Me kamav te dromakerav.
 Vi tu busosa zhas ande butyi?
 Sosa zhas kothe?
 Kamos te zhav autovosa.
 Tu sosa kames te zhas?
 Zhikaj zhal kado buso?
 Kaj si paluno than?
 Kana zhala o tradino?
 Kaj trubuj te kinav bileto?
 Kana lel pes o tradino?
 Zha maj angle, kothe si o tradino.
 Ande sode si jekh litera ulej?
 Sode ulej manges?
 Panzh literi trubujas.
 Sode kostil jekh bileto?
 Kothe haj palpale shelengi si.
 Mangav kothe haj palpale trin biletura.
 Haj tu so manges muro shavo?
 Kothar avile le busuri?
 Kothar zhala o bishengo buso?
 Kaj si tele iskirime.
 Ertisar mure manusha...
 So pushes mandar?
 Kana avel o villamosi?
 Hajkam duj-trin percura trubul
 te azhukaras.
 Pasharel le dromesko agor.

Te mivel akarsz utazni?
 Busszal vagy autóval mész?
 Te hova akarsz utazni?
 Mikor akarsz utazni?
 Szeretsz utani?
 Én szeretek utazgatni.
 Te is busszal mész a munkába?
 Mivel mész oda?
 Szeretnék menni autóval.
 Te mivel akarsz menni?
 Meddig megy ez a busz?
 Hol van az utolsó hely?
 Mikor fog menni a vonat?
 Hol kell venni jegyet?
 Mikor indul a vonat?
 Menj előre, ott van a vonat.
 Mennyibe van egy liter olaj?
 Mennyi olajat kérsz?
 Öt liter kellene.
 Mennyibe kerül egy jegy?
 Oda és vissza egy százas.
 Kérek oda és vissza három jegyet.
 És te mit kérsz fiam?
 Honnan jöttek a buszok?
 Honnan fog menni a huszas busz?
 Ahol ki van írva.
 Bocsánat uram...
 Mit kérdezel tőlem?
 Mikor jön a villamos?
 Talán két-három percet
 kell várnunk.
 Közeledik az út vége.

Készítette: Sasvári Gábor

(www.sasvarigabor.hu)

– folytatjuk –

Zsubri, a betyár

(Wuschler Anna gyűjtése)

Hol élt, hol nem, azt én meg nem mondhatom, mert olyan régen történt a dolog, hogy a nagyapám is úgy emlegette, az ő gyerekkorában volt, amikor még nem vigyázta zsandár a határt. A cigányok úgy mentek egyik országból a másikba, mint most a heti piacra.

Szóval, ebben az időben élt egy cigány: Biga. Bár szép feleséget szerzett, mégis hét évekig eltekergett a háztól. Igaz, mindig sok pénzzel tért haza, a család nem érzett szükségét, amíg ő kujtorgott.

– Jaj, muró cinó sávoró! De jó, hogy haza jöttél! Szaladj gyorsan Pukriért, a bábaasszonyért! A plébános tisztelendő úrnál tapasztja a házat. Ha nem siet, itt a gyerek!

Biga fölpattant a lóra. Kettőig sem számoltak, ott volt a bába. De éppen idejében, mert pont megszületett a gyerek. Fia született Bigának, azaz a feleségének. Fia! Mégpedig milyen fia! Aranyból volt a haja, a homlokán pedig egy ezüst Hold világított.

– Zsubri legyen a neve, jó?

Jó, nem jó, ha Pukri egyszer azt kimondta, akkor az már rá lett adva a gyerekekre.

– Nahát – mondja a bába –, ennek a gyerekeknek azt sem tudom, milyen jövőt mondjak...

– Csak olyan feleséget vehet el, akinek szintén Hold van a homlokán... Ahogy kezdené a jövőbelátást, észreveszi, hogy a gyerek mellé csúszik egy kis kígyó. Pukri rémületében visít, a kígyót azonban nem merte elvenni. Egy idő múlva, amilyen gyorsan jött, olyan gyorsan el is tűnt a kígyó.

– Nem látták a kígyót? – visította Pukri.

Ráhagyták. Biztos sokat ivott a szíverősítőből! Jó, hogy békát meg egeret nem látott.

Pedig volt ott kígyó. El sem ment, hanem befészkelte magát a falba. Amikor Zsubri járnai kezdett, a kígyó mindenütt a nyomában volt, mint egy kiskutya. Apja, anyja megszokta, nem

bántották, mert azt hallották az öregektől: szerencsés ember lesz az, akinek kígyója van.

Zsubri éppen a tizenhatodik évét töltötte, amikor otthon váratlanul bejelentette: szerencsét próbál, világgá megy.

Igy is történt. Zsubri ment, men-degült hegyen, völgyön át. Egy-egy lovat elkötött, s továbbadta a legközelebbi vásáron. Ebből urasan megélt. Egyetlenegyszer került bajba, amikor egy gyönyörű sötét pej kancát akart

megugrasztani. Észrevette a pakulár, fülön csípte. Olyan nagy behemót emberrel Zsubri nem tudott meg-birkózni. – A pakulár bevonszolta a csendőrhöz, azok meg benyomták a tömlőcbe.

– Sose búsulj! – szólt Zsubrihoz a kígyója. – Kiszabadítalak.

Azzal egykettőre lyukakat fűrt a falba, a tömlőc falába.

– Most nyomd meg!

Zsubri a vállával nyomott egyet a falon, máris előtűk volt a szép szabadulás.

Elindultak. Ahogy mennek, megérkeznek egy nádfedeles házhoz. A háztetőn egy fekete macska sütkérezett. Amikor megpillantotta Zsubrit, uzgyi, beugrott a kéménybe.

Kopogtat, köszön, bemegy a legény. Hát majd hanyatt esett, amint látja, az asztalnál egy gyönyörű aranyhajú lány ül. A homloka közepén egy ezüst Hold. Nagyot dobban Zsubri szíve. Ez lenne a párom? Ót szánták ne-

kem a jó szellemek, megjegyezték, hogy el ne tévedszem?

– Zsubri vagyok – mutatkozott be.

– Én meg Szavéta. Ül le! Eszel egy kis tyúkpörköltet nokedlival?

– Ha szívesen adod.

Zsubri nekiveselkedett. Megette egy evésre az ebédet is meg a vacsorát is. Nem kell kétszer birkózni vele.

Beesteledett. Szavéta a tisztaszobában vetett ágyat a legénynek. Később maga is mellé óvakodott.

Magasan járt már a Nap, amikor Zsubri felébredt.

– Jó reggelt! Itt a reggeli.

– Neked is jó reggelt feleség!

– Furcsa álmom volt. A nádfedeles házikó helyett egy szarkalábon forgó kastélyban laktam. Én a gazda, te a gazdaasszony voltál. Csupa selyembe meg bársonyba öltöztél. Üveges hintóval vittelek haza bemutatni a rokonoknak.

– Szép álom. A fele már igaz is. A jó szellemek kicserélték a nádfedeles házikót az éjszaka a megálmódott kastélyra. Már csak a ló meg a hintó hiányzik. Hanem, azt meg én álmodtam meg: a Szőlőkben János most vett négy olyan paripát, csakúgy ficáncolnak az istállóban. El kellene igazságosan osztani.

– Hogyan igazságosan?

– Úgy, hogy kettőt éjfél előtt elhoznál nekünk, kettőt meg meghagynál neki. Így nem lehetne semmi panasza.

Minden úgy történt, ahogy megbeszélték.

Kerestette János a csendőrökkel a lovakat, de azoknak bottal üthették a nyomát.

A rokonlátogatás sem lett olyan sürgős, mert minden reggel újabb lovakat álmódott meg Szavéta, s azokat halálos bűn lett volna el nem hozni. Maga a Szent Isten súgja az álmokat, hogy segítsen rajtuk, a Mennyei Jézus maga tartja a lámpást: a holdvilágot.

Egy este indulás előtt kiült Zsubri a ház mellett a tuskóra. Elébe kúszott a kígyója.

– Na lám! Rólad egészen megfeledkeztem! Mi a panaszod?

– Csak figyelmeztetni akarlak, hogy rossz úton jársz. Szavéta miatt hét megyében, mint gonosz betyárnak, félve ejtik ki a nevedet. Nehogy azt hidd, hogy megtaláltad a párod! Szavéta nem széplány, hanem gonosz boszorkány, aki nem megálmodja a lovakat, hanem éjszakánként fekete macska képében járja a vidéket. Innen tudja, honnan érdemes elkötni a lovat. Megismerem az ezüst Holdjáról. Az macska képében is világít a homlokán.

– Képzeld!

– Ma bebizonyítom, hogy igazam van. Hajnalban a konyhában szokott gúnyát váltani. Rázárom az ajtót. Azután láthatod magad is, hogy feleséged nincs, csak a fekete macska.

– Na, azt megnézném magam is!

Zsubri éjfél után egy lóval érkezett haza. Megetette, megittatta, lecsutakolta, majd csak úgy ruhástól ledőlt a jászolba, hogy ne zavarja a feleségét.

Alig dől le, jön érte a kigyó.

– Gyere gyorsan! Megvan a macska. Becsuktam a konyhába.

– Na, lássuk! – tápázkodik fel Zsubri.

A kigyó a farkával nyitotta ki kulcs helyett a konyhaajtót. Hanem ott semmiféle macska nem volt. Zsubri benyit a szobába. Mélyen alszik a felesége.

– Kifogott rajtam. Kimászott a kémenyen.

– Hiszi a Pisi! Máskor ügyesebb légy!

– Nem is hagyom, hogy tönkre menj!

Másnap megint álmodott Szavéta. Zsubri éjfél körül elhozta a megálmodott lovat. Egész nap eszébe sem jutott a kigyója. Megetette, megittatta, lecsutakolta a lovat. Szokás szerint ledőlt a jászolba. Kis idő múlva nagy csobbanásra ébredt. Föltápázkodik, nyújtózkodik hát, előtte áll fölágaskodva a kigyó, s mondja:

– Gyere gyorsan velem! – s már indul is előre a kút felé. A kút kávjára csúszik, s szól:

– Látod, itt a döglött macska. Még most is világít a Hold a homlokán. Elzártam előle a bejáratot. Ő felugrott a kútágasra, onnan akart tovább ugrani a kémény tetejére, azon keresztül a konyhába. Én azonban karikára hajoltam, felpenderültem a kútágas másik felére. Ettől ő felrepült a magasba, de a kémény helyett a kútba esett...

Most nézd meg a feleségedet a szobában!

Zsubri belenézett a kútba. A víz tetején a döglött macska. Rohant a szobába. Az ágy üres.

Akkor mégiscsak igaza lehet a kigyómnak a boszorkányság dolgában. Jobb lesz továbbállni, ki tudja, mi jöhet még ezután!

Zsubri megint csak ment, mendegélt. Eljutott a király városába. Ott éppen azt dobolja a kisbíró: „Aki tud a tizenkét rabló tartózkodási helyéről, akik fosztogatják a királyi kincses tárat, jelentse a kastélyban. Jutalmul sok pénzt, aranyat kap meg a királykisasszonyt vele, s a fele királyságot.”

Zsubri nem is hallott a rablókról, ezért nem is gondolt egyet sem a dolgra. Ment tovább a maga útján.

Ahogy ment, mendegélt egyszer csak egy erdőhöz ért. Fáradt volt, hát leült egy tuskóra, hogy szusszanjon egyet. Közben körülnézett, hol akadna a közelben egy odvas fa éjszakai szállásnak. Ahogy nézelődik, beszédet hall. Közelebb lopakodott. Hogy mit látott? A tizenkét rabló osztozkodott a királyi kincseken. Kalappal mérték szét a sok aranyat, pénzt, drágakövet. Zsubri nyakába szedte a lábát, loholt a királyi kastélyba. Ott elmondta, mit látott. Egy csapat katonával maga a király fogta el a rablókat.

– Derék legény vagy – veregette meg Zsubri vállát a király. – Fele arany a tied. Megkapod, ahogy ígértem a lányomat és a fele királyságot is.

– Felsőes királyom! Az aranyat megköszönöm, hazaviszem apámnak, anyámnak. Meg ne sértődjön, de a fele királyságra nem pályázom. Unalmasabb foglalkozást elképzelni sem tudnék, egész nap ülni a trónuson. Ilyent az öregapám sem hallott. Menni, menni az igen! A királykisasszonyt megkérni az apámmal jövök. Nálunk ez a szokás.

Nem mondta, de gondolta, hogy egyszer már nagyon ráfázott az ukkmukk-fukk nősülésre. Nem árt megbeszélni a dolgot a tapasztalt emberrel.

– Bölcs beszéd. Három nap múlva várlak!

Zsubri igyekezett haza. Odaadta az aranyat az anyjának és kérte az apját, jöjjön el vele menyasszony nézőbe.

– Megyek, megyek, de arra ne számíts, hogy két krajcárt is fizetek

asszonyért. Itthon levakarni sem tudnád magadról a szép lányokat, neked mégis idegenből kell hozni?

– Nem pénzért, jutalmul adják.

– Képzem, milyen lehet! Sánta, púpos és a fél szeme ronggyal van kötömvé.

Mire Zsubri elmondhatta volna, hogy milyen a királykisasszony, már meg is érkeztek a palotába.

Szíves szóval fogadja őket a király. Jön kedveskedve a királykisasszony is.

– Tisztelt király úr! – hárítja el a nagy hízelkedést Biga. – Volna egy pár szavam a fiamhoz, mielőtt elbeszél-nénk, hogy miért jöttünk.

– Csak tessék! – Beengedte őket a király egy üres szobába. Még csak nem is hallgatózott.

– Fiam! Te ezt a füstött körmű kisasszonyt akarod elvenni? Ennek a szeme sem áll jól! Ezüst Hold sincs a homlokán. Nem való ez közénk! Miből fogtok élni, ha megszorít a szegénység? Ezt még lopni sem küldheted el! – tréfálkozott Biga.

– Jól van édesapám, ha nem, nem! Köszönjük meg a kedves fogadtatást és induljunk is, mielőtt ráérnének megsértődni!

Így is lett. Haza mentek. Ott elmentek a kocsmába: a Hatcsöcsübe. Nagyot mulattak. Énekelték a régi nótájukat:

„Ale Nanóka kináv tuke tambura
Te mársz iv ulice szedrászá
A szedraki khále jakha phaból
pema
Szav i lampa Rozika
Ale Nanóka kináv tuke tambura
Te mársz iv ulica a szedrászá”

Szó szerinti fordítás:

„Gyere Nanókám veszek neked
tamburát,
hogy felverjük zenével az utcát.
A Szedrának a fekete szeme ég,
mint a lámpa. Látod Rozika.”

Lassan beszivárgott a környékről minden cigány. Ittak, danoltak, táncoltak, mulattak.

„Gyere Nanókám, veszek neked
muzsikát,
És felverjük zenével a főutcát.

*A két huncut fekete szem úgy ég,
Mint a veszedelem. Jaj, nekem!*

*Gyere Nanókám, veszek neked
muzsikát,
És felverjük zenével a főutcát.*

*Huncut cigánylány cigánylegény
után jár:*

*Ebből származik a kár; jaj, a kár:
Úgy elvette az eszemet,
Tönkretette életemet, jaj, nekem,
Huncut cigánylány cigánylegény
után jár;
Ebből származik a kár; jaj, a kár"*

A cigányok ittak, vigadtak Zsubri kontójára.

A vigasságra felfigyeltek a csendőrök. Rögtön kitalálták, hogy Macóból elloptak két lovat. Ki tehette? Hát az, aki fizeti a dárídót. A kocsmáros már mondta is, hogy Zsubri vendégeli a társaságot.

Zsubri és a vajda kivételével elpárolgott minden cigány. Ők is mentek volna, nem jó szándékukból maradtak, hanem, mert erősen tartóztatták őket a csendőrök.

Elsőnek a vajdát szorongatták meg. Kérve, beszélje rá Zsubrit, vállalja el, hogy ő kötötte el a két lovat.

Meg kell hagyni, a vajda megadta a módját a rábeszélésnek, a vallatásnak. A kabátja alól előkapta a Mária-

jézust, meg a Bibliát, s így szólt a leányhoz:

– Térdelj le!

Zsubri szó nélkül letérdelt, belement a komédiába.

– Tedd az egyik kezedet a Mária-jézusra, a másikat a Bibliára és mondd utánam! Csendőrpapancsnok! Nem én loptam el a lovakat.

– Bangyol tyo puro! Korráj vész!

– Csendőrpapancsnok! Bangyol tyo puro! Korráj vész!

Mondta szépen utána Zsubri, hisz a sántaságot, meg a megvakulást a csendőrpapancsnoknak kívánta.

A vajda értette az átkot is. Tudta, hogy Zsubri hazudik is, de azért védelmébe vette. Felelősséget vállalt érte.

Hanem, amikor elmentek a csendőrök... Alaposan helybenhagyta vizes kötéllel, amiért miatta őt így megszorongatták. Végül így kiabált vele:

– Tűnj a szemem elől! Pusztulj a környékről! Ha még egyszer itt látlak, én adlak fel a csendőröknek.

Zsubri örült, hogy megúsza ép bőrrel. El is tűnt örökre.

Igaz, jó egy év múlva az a hír járta, hogy meghalt. Nem is akárhol: a börtönben. Egy alkalommal, amikor megint a keze ügyébe akadt egy kötőfék, mégpedig lovastól, meglesték, elfogták, tömlöcbe csukták. Sajnos nem

egyedül, hanem hárman voltak egy szálláson. Egy éjszaka egy rabtársa arra ébredt, hogy kígyó csúszik a kövön. Először megijedt, aztán kapta, ami a keze ügyébe került, s püfölte a kígyót, ahol érte. Zsubri már csak akkor ébredt fel, amikor a rab a kígyó fejére lépett.

– Ne bánts a kígyómat! – ordította tiszta erejéből.

Hanem beszélhetett, az csak taposta a kígyó fejét. Amikor elengedte, azt hitte megdöglött. A kígyó karikára hajolt, háromszor körülgurulta a tömlőcöt, majd elvágódott.

A rab kiabált a csendőrért. Kérte, vigye ki a döglött kígyót.

Vitte is, de közben Zsubrira pillantott, s látta, az is halott. Persze nem hitte el. Élesztette, de hiába. Bizony, akinek megölik a kígyóját, meghal.

Így volt, igaz volt. Aki nem hiszi, járjon utána! Zsubrit még ma is emlegetik hét megyében.

**Mesélő: Rostás Gusztáv 53 éves
Szarvas, 1986**

Szómagyarázat:

Bangyol tyo puro! = Sántulj meg!

Korráj vész! = Vakulj meg!

Jaj, muró cinó sávoró! = Jaj, édes fiam!

pakuláv = hegyi pásztor ember
szíverősítő = pálinka

Náni vagy Fáni

(Sáfár Sándor és Wuscher Anna közös gyűjtése) - I. rész

Egyszer régen, még az öregapám idejében Pityerszegen élt egy cigány, Doráko a feleségével, Babrinkával.

Doráko úgy teremtetten elő a napi megélhetésre valót, hogy fuvarokat vállalt az egy szem lovával: Csipkével, pedig ez a ló jobb sorsra volt érdemes. Hátsónak sem találtak volna különben nemcsak a környéken, hanem hét megyében, hét országban sem.

Egy nap Doráko arra ébredt, hogy hamarosan megszorogodik a család, még hozzá duplán, mert mindennapos a felesége és persze Csipke is. Doráko azt sem tudta, hová fog szaladni elsőként, ha úgy hozza a szükség.

Nem kellett szaladni sehová, mert kiszimatolta a bábaasszony is, meg Kháló is az új családtagok érkezését. Pontos időre, hívás nélkül jött mind a két segítség.

Elsőnek Doráko fia látta meg a napvilágot. Örült Doráko, hogyne örült volna: első gyerek és fiú. Őlbe kapta, babusgatta, csitítgatta, még mielőtt a bábaasszony kezébe adta volna, aki ellátta a gyerekecskét, betakargatta, majd azt mondta, legyen a fiúcska neve: Lipity. Ez illik rá a legjobban. Hiába sírt a gyerek. Talán nem tetszett neki a név, pedig szép név, jó név, úri név. Ha a bábaasszony ráakasztotta a nevet, az úgy is marad. Még a keresztvíz sem mossa le róla.

Amíg tett-vett a gyerek körül a bábaasszony, kibújt a kiscsikó is.

– Kiszívány! Kiszívány! – ölegette a szép, formás kiscsikót a gazda.

– Kiszívány? Jó név! Ne is adjatok neki más nevet! Ez hoz szerencsét neki, mert ezt hallotta először, ebből fog érteni – szólt a bábaasszony, de már fordult is Babrinkához, mert vele volt beszéde. Közben kivett a zsebéből kilenc szem nagy diót, nyújtotta az asszonynak.

– Jól figyel rám Babrinka! Ezek a diók csodatevők erőt zárnak magukba, és ha okos leszel, erőt adnak a fiadnak. Hetenként egyszer, kedden törj meg egy-egy diót. A belét dörzsöld szét por-

rá. Tedd egy pohárba! Erre a Csipkétől fejj rá úgy kétujnyi tejet. Jól keverd össze! A tejnek teljesen simának kell lennie. Sem csomó, sem darabos dió nem maradhat benne. Így itasd meg Lipittyel. Ettől a lötytől úgy fog nőni, erősödni, mintha húznák, nyújtánák a húsát.

Telt, múlt az idő. Már járogatott Lipity is, a csikó is. Érthető, hogy elválaszthatatlanok lettek. Barátok, akik együtt kelnek, együtt fekszenek.

Telt, múlt az idő. Lehetett úgy négy éves Lipity, amikor Doráko rácsodálkozott, hogy Kiszivány lefeküdt Lipity mellé a fűre és nyert: ülj a hátamra!

A fiú felkecmergett a csikó hátára. Az felállt és lassan, óvatosan körülsétálta a kunyhó előtti füves részt. Tetszett Lipitynek a lovaglás, ettől a naptól kezdve ez lett a legkedvesebb játéka.

Ahogy Lipity nőtt, erősödött, Kiszivány mindig bátrabban lépegetett, szaladt, táncolt, de vigyázott, hogy a fiú le ne essen. A legérdekesebb az volt, hogy megértették egymás beszédét. Hogy milyen nyelven beszéltek? Természetesen cigány nyelven.

Lehetett úgy... tizennégy éves Lipity, amikor Kiszivány elrepítette Gógánfára. Nagy piac kerekedett éppen mikorra odaértek. Egy vásáros csupa jószívűségből megkínálta Lipityet egy falás dinnyével. Lipity még soha nem evett dinnyét, a nevét sem tudta. A vásárostól kérdezte meg, aki rögtön meg is mondta, hogy dinnyét evett. A tudatlanságáért még ráadást is adott. Ezt Lipity Kisziválynak adta, aki örömeiben táncolni kezdett. Köréjük gyűlt a piacon lézengő sok ember, na és a zöltséges kofák. Mindegyik kedveskedni akart a táncoló lónak. Raktak eléje a földre minden jót: barackot, szőlőt, dinnyét, egyikük még sült kolbászt is, egy másik meg tejfölös lángost.

– Élhetetlenek! – lépett a népek elé egy gurgula szemű asszony. – Hát így kell kedveskedni? – Azzal előhúzott a kosarából egy nagy zsákot és sorba beleszedett mindent a földről. A kolbászt, meg a lángost Lipity kezébe nyomta.

– Ez neked való, nem a lovadnak.

Mondanom sem kell, hogy Lipity nem kérette magát. Pillanatok alatt eltűntette a kolbászt is, a lángost is. Közben a ló bókolt a nézők felé, mintha csak cirkuszi lóvá változott volna. Nye-

rítésével bízta Lipityet, hogy ő is köszönje meg illendően a sok ajándékot, aztán vágtassanak, meg se álljanak hazáig.

Így is tettek. Volt öröm. A sok finomságból jutott a rokonyoknak is.

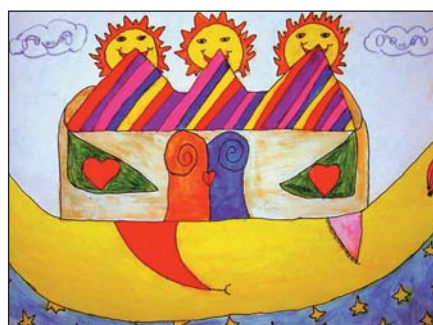
Telt, múlt az idő. Éppen a tizenhatodik évét töltötte be Lipity, amikor megjelent egy cigánylány, Náninak mondta magát. A lány a cigányok között a legszebb. Lipitynek azonban legjobban a neve tetszett: Náni. Mondogatta, meg gondolgatta is többször Lipity a Náni nevet.

Eszrevette Kiszivány, hogy közeledik, húzódozik Nánihoz a gazdája. Megszólalt.

– Biztos, hogy ez a lány a legszebb a világon? Láttál már elég széplányt, hogy választani tudj közülük?

– Észre sem vettem eddig egy lányt sem.

– Mi lesz, ha találsz szebbet, jobbat, ügyesebbet? Akkor elzavarod Nánit?

Gondolkozz ésszel! Nézz körül a világban, mielőtt valakinek megígéred, hogy feleségül veszed.

– Akkor induljunk most rögvést, mert megbengáz a szemeivel Náni és lekötöz, hogy mozdulni sem tudok többet.

Lipity nem kérette magát. Fel pattant Kiszivány hátára és aló mars, már ott sem voltak Pityerszegen.

Merre mentek? Mit tudom én. Csak mentek, mentek és mérgelődtek, mert mindenütt csak a sok erdőn kellett átvégődni. Már három nap, három éjjel tekeregtek, amikor a ló javallotta, hogy nem ártana megpihenni, meg enni valamit. Enni, de mit? Hamar kitalálták, hogy nagy hirtelenjében mivel verjék el az éhüket, mert találtak vagy tíz vergányát. Lipity összekapkodott egy öl tűzrevalót és nyársra húzta a vergányákat. Kisziválynak még a gomba szaga sem tetszett, nemhogy egyen

belőle. Ő inkább legelészett a tisztáson. Legelészés közben talált egy forrást. Hívta Lipityet. Úgy ittak mind a ketten, mintha abba sem akarnák hagyni az ivászatot. Aztán találtak egy bikkfát, letanyáztak alája. Elterültek a mohán és egy szempillantás alatt elaludtak.

Lipity arra ébredt, hogy nyert Kiszivány.

– Meddig alszol még? Mikor indulunk?

– Lehet is tőled aludni. Rögtön indulhatunk, csak megeszem a maradék gombát.

– Ne veszelődj vele! Találtam szederest. Lakjunk be szederrel! A szeder még a beteg gyomrot is meggyógyítja.

– Okos beszéd.

A reggeli végeztével indultak tovább. Alig mentek egy órácskát, nagy lármát és zeneszót hallottak.

– Itt vásár van a közelben – örvendezett Lipity.

Megruganyozták a lépteiket, hogy hamarabb a vásárba érjenek. Hol volt a vásár, hol lett volna, ha nem Csáfordon. Rettenetes zenebona fogadta őket. Csak ringis volt öt. Mind az öt másfajta muzsikára forgott. Enni, innivaló rogyásig. Disznók, tehének, lovak külön-külön karámban. Most sajnálta csak Lipity, hogy nem kért pénzt az apjától az útra.

Minden vásáros úgy kiabált, mint ha csupa süket ember jött volna el a vásárba. Egy sátonál a vásáros rákiáltott Lipityre. – Leesett egy százaz! – Hej, ha most az egyszer szerencsém akadna! – és mohón nézegetett jobbra, balra Lipity. – A vásáros folytatta: a nadrág árából. – Jót nevettek mind a ketten a tréfán, mármint a vásáros a maga ügyességén, Lipity, pedig kényszeredetten, hogy hagyta magát beugratni.

Hamar elszaladt az idő. Már lassan delel, hamarosan szétszalad a vásár.

Mesélő:
Kuti Gyula
Zalaegerszeg, 1971

Szómagyarázat:

ólomlába nőtt = elfáradt

tranfolyázott = megállás nélkül veszekedett.

bölnöködött = veszekedett (ok nélkül)

vergánya = vargánya

– folytatjuk –

Rendészeti pályára irányító tábor cigány származású tanulók részére

Az Önkormányzati Minisztérium Civilkapcsolati és Esélyegyenlőségi Osztálya az Igazságügyi és Rendészeti Minisztériummal, valamint az Európai Roma Rendvédelmi Bajtársi Közhasznú Egyesülettel együttműködve **pályára irányító tábort** szervez azoknak a cigány származású fiataloknak, akik a rendvédelmi vagy rendészeti (tűzoltóság, katasztrófa-elhárítás, rendőrség, büntetés-végrehajtás) szerveknél szeretnének elhelyezkedni.

A tábor időtartama: 2010. július 26–30.

Helyszíne: Nagykovácsi, Adyligeti Rendészeti Szakközépiskola

A résztvevők áttekintést kapnak a rendvédelmi szervek munkájáról, a felvételi követelményekről. A tábor a résztvevők számára térítésmentes. A jelentkezés elfogadásáról értesítést küldünk, mellékelve a részletes programot.

Olyan fiatalok jelentkezését várjuk, akik:

- gimnázium vagy szakközépiskola nappali tagozatán 2010 szeptemberében kezdik meg a 11. vagy a 12. tanulmányi évfolyamot, vagy
- érettségivel rendelkeznek, de még nem töltötték be a 20. életévüket

Beküldendő:

1. önéletrajz
2. a 11. 12. évfolyam év végi lezárt bizonyítvány hiteles másolata (az idén érettségiző esetén) vagy
3. az érettségi bizonyítvány másolata, ha már érettségizett
4. támogató nyilatkozat a helyi kisebbségi önkormányzattól vagy cigány civil szervezettől, ennek hiányában a település jegyzőjétől.

Jelentkezési határidő: 2010. július 1.

Cím: ÖM Civilkapcsolati és Esélyegyenlőségi Osztály 1903 Budapest Pf. 314

További információ kérhető Rostás Krisztina, romaügyi referenstől – Tel.: 06-1/441-1157

ÖNKÉNTESSEGGEL A ROMA INTEGRÁCIÓÉRT

A Kurt Lewin Alapítvány videó-pályázatot hirdet Magyarországon élő roma és nem roma emberek együttműködésében megvalósuló önkéntes kezdeményezések filmes feldolgozására. A pályamunkáknak roma és nem roma emberek együttműködésében megvalósuló önkéntes kezdeményezést kell megörökíteniük illetve bemutatniuk, amelyek lehetnek már létező, vagy e pályázati felhívás által életre hívott kezdeményezések egyaránt. A pályázat nyertesét internetes szavazással a közönség választja ki. A filmeket a hátrányos helyzetű csoportokat újszerű megközelítésben bemutató www.100legszegegyebb.hu weboldalon tesszük közzé, ezáltal elősegítve azt, hogy azok szélesebb körben válhassanak ismertté.

A Kurt Lewin Alapítvány az alábbi célokat szeretné elérni a pályázattal:

- Szeretnénk minél több nézőpontból láttatni a társadalmi jelenségeket, problémákat.
- Szeretnénk a különböző csoportok tagjai közötti hasonlóságra, és a közös érdekekre irányítani a figyelmet – az érdekellentétek sulykolása helyett.
- Szeretnénk a cigányság és a többségi társadalom tagjai számára egyaránt pozitív utat mutatni a romák és nem romák együttműködését bemutató jó példák által.
- Szeretnénk felhívni a figyelmet a személyes felelősségvállaláson alapuló együttműködések örömére és hasznosságára.

A pályázat

A pályázók az Indavideo-ra (www.indavideo.hu) feltöltött, minimum 1, maximum 5 perces videófilmmel, illetve az ahhoz tartozó pályázati adatlappal pályázhatnak. Az adatlapot 2010. július 15. éjjfélig kell elküldeni a videopalyazat@kla.hu e-mailcímre. A határidő után érkezett pályázatok nem kerülnek fel a verseny weboldalára, illetve nem vehetnek részt a versenyben. A pályázó a jelentkezéssel tudomásul veszi, hogy a KLA fenntartja a jogot, hogy a pályázati kiírás célkitűzéseivel nem egyező üzenetű, valamint a megvalósítás szempontjából kifogásolható filmeket nem engedi szavazásra. Egy pályázó több pályamunkát is beadhat.

A versenyben való részvétel feltételei

- a pályázó 2010. január 1-jén betöltötte 18. életévét (amennyiben több magánszemély együttes munkában kívánja megvalósítani a projektet, a csapat tagjai közül egy, a jelen kritériumnak megfelelő személy pályázzon)
- a videófilm nem rövidebb 60 másodpercnél, de nem hosszabb 300 másodpercnél
- a videófilm szövege – ha van – magyar nyelvű
- a videófilm a www.indavideo.hu oldalra van feltöltve (más videómegosztó oldalra feltöltött pályaműveket technikai okokból nem áll módunkban elfogadni)
- a videófilm valamilyen, romák és nem romák együttműködésében Magyarországon megvalósult önkéntes kezdeményezést örökít meg
- kitöltött, és a videopalyazat@kla.hu e-mailcímre 2010. július 15. 24.00-ig beérkezett adatlap (a határidő után érkezett pályázatok nem kerülnek fel a verseny weboldalára, illetve nem vehetnek részt a versenyben)
- egy pályázó több pályaművet is beadhat, de ebben az esetben minden pályaműnek különálló kezdeményezést kell megörökítenie

A verseny lebonyolítása

A fenti szempontok alapján jóváhagyott filmek a www.100legszegegyebb.hu weboldalon 2010. július 30-tól tekinthetők meg összegyűjtve, illetve itt lesz lehetőség a közönség számára a filmek értékelésére 2010. szeptember 15-ig. A filmeket 1-től 5-ig lehet majd pontozni.

A pályamunkák népszerűsítéséhez ajánljuk a pályázóknak filmjeik elküldését ismerősöknek vagy elhelyezését közösségi oldalakon.

Díjazás

A www.100legszegegyebb.hu weboldalon lezajlott szavazás során az első három legmagasabb pontszámot elért pályamunkát pénzjutalommal díjazzuk. (Első díj: 250 000 Ft. Második díj: 100 000 Ft. Harmadik díj: 50 000 Ft)

A kiíró fenntartja a jogot, hogy a fentiekén kívül különdíjat vagy különdíjakat osszon ki. Egy pályázó csak egy díjban részesülhet. Amennyiben a közönség értékelése nyomán kialakult pontszám alapján ugyanaz a pályázó több díjat is nyerne, a legmagasabb pontszámot elért pályaművet vesszük figyelembe.

Jelentkezési határidő: 2010. július 15. 24.00

Szavazási időszak: 2010. július 30.–2010. szeptember 15.

Eredményhirdetés: 2010. szeptember 20. A nyerteseket e-mailben is értesítjük.

Szerzői jogok

A pályázatra való jelentkezéssel a pályázó kijelenti, hogy a benyújtott videó (beleértve a képeket, grafikát, vetített képeket) általa készített, eredeti munka. A Kurt Lewin Alapítvány nem vállal felelősséget a videó szerzői jogaival kapcsolatos jogvitákban. A jelentkezéssel a pályázó kijelenti, hogy a videó nem sérti harmadik fél jogait, alkalmas közzétételre és annak felhasználását nem zárja ki vagy nem korlátozza harmadik személy szerzői vagy egyéb joga. A pályázó nem használhat fel szerzői jogok által védett zenét. A jelentkezéssel a pályázó kijelenti, hogy a videóban szereplő minden beazonosítható személy és szervezet hozzájárult megjelenítéséhez, továbbá a videónak a versenybe való nevezéséhez, és az Kurt Lewin Alapítvány által történő felhasználásához. A videók nevezésével a pályázók kijelentik, hogy kifejezetten hozzájárulnak ahhoz, hogy az Kurt Lewin Alapítvány tevékenysége során nem kereskedelmi céllal korlátlan ideig felhasználja videójukat vagy videóikat.

A Kurt Lewin Alapítvány a pályázóknak a birtokába került adatait bizalmasan kezeli, azokat harmadik személynek nem adja ki.

További információ kizárólag e-mailben, a videopalyazat@kla.hu címen kapható a kérdés beérkezését követő két munkanapon belül. (Pályázati adatlap: www.kla.hu)

2010-es ALKOTÓI PÁLYÁZAT a rasszizmus, a kirekesztettség, és a szegénység ellen

A rasszizmus olyan gondolkodásmódot jelent, amely az emberek külsejében megfigyelhető eltéréseket kiemeli, ezekhez morális, társadalmi és politikai különbségeket rendel hozzá, és az így létrehozott csoportok között – feltetelezett tulajdonságaik vagy értékeik alapján – hierarchiát állít fel.

„**Van helyed, van esélyed!**” címmel alkotói pályázatot hirdet a MÁTRIX Közhasznú Alapítvány és a KARITÁCIÓ Alapítvány. Az alkotói pályázat célja a demokratikus szellem, a pozitív gondolkodásmód, és a rasszizmustól mentesség népszerűsítése.

Pályázati korosztályok:

1. 18 éven aluliak (általános iskolás felső tagozatosok, középiskolások),
2. 18 éven felüliek (felsőfokú tanulmányokat folytató felnőttek),

A pályázat egyénileg vagy maximum 4 fős csoportban is beadható!

Pályázati kategóriák (témakörök):

- plakátpályázat A/4–A/3-as méretben,
- fotó (nagyfelbontásban, digitális formátumban),
- kisfilm (bármilyen hosszúságban, bármilyen formátumban),
- rövid szöveges (maximum 1 gépelt oldalnyi) történetleírás.

A pályaművek beküldhetők országhatáron belülről, és külföldről is! **A pályázat nyelve:** magyar.

A beküldött pályázat érvényes, ha a pályázatot a beküldő ellátta a pályázó pontos nevével, értesítési címével, telefon-számával, intézménye / iskolája / munkahelye nevével, annak elérhetőségével, életkorával is. Egy pályázó a programba maximum egy pályaművet adhat be. A pályázatot benyújtónak a pályázathoz mellékelnie kell egy bélyeggel ellátott, saját nevére megcímezett közepes vagy nagy méretű válaszborítékot is.

A pályázat beadási határideje 2010. június 2. (szerda). Az értékelés után az eredményhirdetés napja 2010. június 10. (csütörtök). Az első tíz helyezett értékes nyereményeket, publikációs lehetőségeket kap. Fődíjként a legjobb alkotásokból plakát, képeslap, poszter, matrica, egyéb kiadvány is készül.

Beadási cím:

MÁTRIX Közhasznú Alapítvány – „2010-es Alkotói Pályázat”, 6701 Szeged, Pf.: 929

A pályázati program teljes ismertetője a www.palyazat.zug.hu internetes oldalon érhető el.

Jelmondatunk: „**Van helyed, van esélyed!**”

A pályázatot beadó (kiskorú esetén annak képviselője) tudomásul veszi, hogy a beadott pályaművek szerzői jogával az egyesület szabadon rendelkezik. A pályázó magára nézve tudomásul veszi, hogy a pályázat nonprofit jellegű, a beküldött alkotások kapcsán kárterítési/anyagi igénye nem lehet. Az egyesület honoráriumot csak előre egyeztetés/megállapodás után fizet. A program per tárgyát nem képezheti. A pályázatot kiíró a beküldött anyagokból nem őriz meg, és kérés nélkül nem küld vissza! További kérdései feltehetőek a 06/20/929-81-81-es számon!

OLVASSUNK MAGUNKRÓL!

Kedves Olvasóink!

Ezúton is szeretnénk megköszönni érdeklődésüket lapunk iránt. Örömmel tapasztaljuk, hogy olvasó körünk folyamatosan bővül, s lapunkat egyre többen olvassák honlapunkon (www.ldromalap.hu) keresztül is.

A nagy érdeklődésre való tekintettel új kezdeményezést indítunk **Olvassunk magunkról!** címmel.

- Szeretné megismertetni települése hagyományait másokkal is?
- Ismer szakmai és regionális összefogást, a szervezetek közötti együttműködés kialakítását szolgáló modellértékű programokat?
- Kulturális programon vett részt és jól érezte magát?
- Példaképként tekint valakire, aki életpályájával mások számára is minta lehet?

Fesztivál, falunap, képzési program, szakmai együttműködés?

Írjon róla, hogy mások is megtudják!

Várjuk olvasóink írásait a településükön, a megyéjükben, a régióban történő eseményekről!

Leveleiket, fényképeiket várjuk szerkesztőségünk címére:
5000 Szolnok, Aranka u. 3.

A Szerkesztőség

MEGRENDELŐ

Megrendelem az LD című roma lapot

..... példányban, az alábbi címre:

Megrendelő neve:

Címe:

.....

Előfizetési díj
egy évre: 3600,- Ft,
fél évre: 1800,- Ft,
negyedévre: 900,- Ft

**A megrendelőlapot és az előfizetési díjat
a szerkesztőség címére kérjük eljuttatni:**

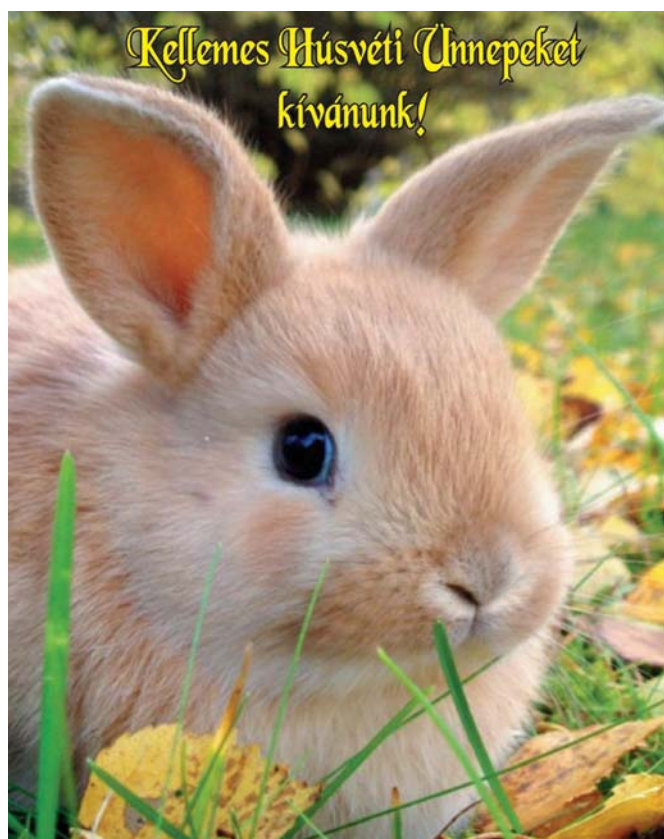
LD
„LUNGO DROM”

5000 Szolnok, Aranka u. 3.

Telefon:

(06) 56/420-110

Előfizethető rózsaszínű
postai utalványon.

Ferkovics József: Teknővájó